

India-based Neutrino Observatory (INO)

ഭാരതീയ ന്യൂട്ടിനോ നിരീക്ഷണാലയം

പതിവു ചോദ്യങ്ങൾ

- ശാസ്ത്രത്തിൽ പല പല മൗലികമായ ചോദ്യങ്ങളുണ്ട്. അവയ്ക്കുത്തരങ്ങൾ തോന്ത്രജ്ഞ ഒരു ശ്രമമാണു ഭാരതത്തിൽ നിർമ്മിക്കാനുവേശിക്കുന്ന INO. ഈ ഭൂമിക്കടിയിൽ ഉള്ള ഒരു ലോകോത്തര നിരീക്ഷണ ശാലയാകും. ഭാരതസർക്കാറിന്റെ പ്രത്യേകം പദ്ധതിയാണ്. ഈ പദ്ധതിക്ക് പുർണ്ണ ധനസഹായം നൽകുന്നത് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് ആറ്റോമിക് എന്റജി ഇന്ത്യയും (DAE, India), ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് സയൻസ് ആൻഡ് സ്റ്റാൻഡാർഡ് എക്സോളജി ഇന്ത്യയും (DST, India), ചേർന്നാണ്.
- INO പദ്ധതി പ്രകാശനം തന്നെ ധാരാളം, ദേശീയ, അന്തർദേശീയ ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ശ്രദ്ധയാകർഷിച്ചിരിക്കുന്നു. പുർത്തിയാകുന്നോൾ ഭാരതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ അടിസ്ഥാന ശാസ്ത്ര പദ്ധതിയാകും ഈ.
- ഇപ്പോൾ ഭാരതത്തിലെ ഏകദേശം 26 വിദ്യുദ്യസ്ഥാപനങ്ങളിലായ് നുറോളം ശാസ്ത്രജ്ഞരെ ഈ പദ്ധതിയുമായ് ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്നു. മുംബൈയിലെ പ്രശസ്തമായ Tata Institute of Fundamental Research (TIFR) ആണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ആതിമേയ സ്ഥാപനം. ഇതരരൂപതയും രാജ്യത്തിന്ത്യമായാണ്. ഈ കൂട്ടായ്മ ഇനിയും വളരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.
- ഈ നിരീക്ഷണാലയം, തമിഴ് നാട്ടിലാണ് നിർമ്മിക്കുന്നത്. കാരണം, പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ കൃത്ത നെയ്യുള്ള ചായവും, ഇവിടുത്തെ സ്ഥിരതയാർന്ന പാറകളും, ഇതരരൂപതയും ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയത്തിന്റെ സുരക്ഷിത നിർമ്മാണത്തിനും, ദീർഘകാല സുരക്ഷിത പ്രവർത്തനത്തിനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യമാണ്.
- ഈ നിരീക്ഷണാലയത്തിന്റെ പ്രധാന ഉദ്ദേശം, പ്രകൃതിദത്തമോ, പരീക്ഷണശാലകളിൽ നിന്നും വരുന്നതോ ആയ, ന്യൂട്ടിനോകളെ ഒരു ഇരുവ് കലോറിമീറ്റർ ഡിറക്ടർ (Iron CALorimeter Detector (ICAL)) ഉപയോഗിച്ചു പരിക്കുക എന്നുള്ളതാണ്. ഭാവിയിൽ ഈ ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയം ഭൗതികശാസ്ത്രത്തെ മാത്രമല്ല, ഭൂഗർഭ ഭൂമിശാസ്ത്ര, ജീവശാസ്ത്ര പഠനങ്ങളും സഹായിച്ചുകാം എന്നു കരുതുന്നു.
- ICAL ഡിറക്ടർ ലോകത്തിലെ തന്നെ ഏറ്റവും വലിയ ഡിറക്ടർ ആയിരിക്കും. ഇതരരൂപതയും സംരംഭ ഭാരതീയ ശാസ്ത്രമേഖലയും, ഭാരതീയ വ്യവസായ മേഖലയും വലിയ തോതിൽ ഒന്നിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനിടയാക്കും. ഇതിൽ മെക്കാനിക്കൽ സ്കോള്‌ചൗക്കൾ, ഇലക്ട്രോണിക്സ്, ഡിറക്ടറുമായ് ബന്ധപ്പെട്ട സാങ്കേതികവിദ്യ, ഇവയൊക്കെ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ ഡിറക്ടർ, വിദേശ സാമ്പത്തിക സഹായമില്ലാതെ പുർണ്ണമായും ഭാരതത്തിലാണ് വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഈ നിരീക്ഷണാലയം ന്യൂട്ടിനോ ഭൗതികത്തിൽ മാത്രമല്ല, ഡിറക്ടർ സാങ്കേതികതയുടെ വികസനത്തിനും, അതിന്റെ വർക്കിട ഉപയോഗത്തിനും (ആരോഗ്യ പരിപാലന രംഗത്തുപയോഗിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ മുഖ്യജീവിത്തിനും) സഹായിക്കും.
- ഭാരതത്തിലെ, പ്രത്യേകിച്ചും, തമിഴ് നാട്ടിലെയും, കേരളമുൾപ്പെടെയുള്ള അയൽ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്വന്തം രാജ്യത്ത് ഏറ്റവും പുതിയ ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിഷയങ്ങൾ പരിക്കാണും, അവയിൽ ശവേഷണം നടത്താനും വഴിയൊരുക്കും ഈ നിരീക്ഷണാലയം.
- INO -യ്ക്ക് ധാരാളം തരത്തിലുള്ള യൂഡ-ആയുധ വികസന ഉദ്ദേശ്യങ്ങളും ഇല്ല. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനം മുലാ, ധാരാളം തരത്തിലുള്ള റേഡിയോ ആക്ടിവ് വികിരണങ്ങളോ വിഷങ്ങളോ പുറത്തുപെടുന്നില്ല.

1 പൊതു വിവരങ്ങൾ

കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളായ്, വരാനിൽക്കുന്ന, ഈ ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയത്തെക്കുറിച്ച് പല പല ചോദ്യങ്ങളും ഉയർന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്. അവയും, അവയ്ക്കുള്ള തൈങ്ങളുടെ മറുപടികളും താഴെ വിവരിക്കുന്നു.

1. ന്യൂട്ടിനോകൾ എന്നാലെന്ത്?

വളരെ സാമാന്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ, പ്രകാശകണങ്ങൾ (ഫോട്ടോണുകൾ) (photons) കഴിഞ്ഞാൽ പ്രപബ്ലേറ്റിൽ (ഭൂമിയുൾപ്പെടെയുള്ള ഈ പ്രപബ്ലേറ്റിൽ), ധാരാളം കാണപ്പെടുന്ന കണങ്ങളാണ് ന്യൂട്ടിനോകൾ. പിണ്ഡമുള്ള (മാസ്യ് ഉള്ള) കണങ്ങളിൽ ഏറ്റവും സുലഭമായത് ന്യൂട്ടിനോകളാണ് (പ്രകാശകണങ്ങൾക്കു പിണ്ഡമില്ല). പ്രപബ്ലേറ്റപ്പത്തി മുതൽത്തെനുയുള്ള കണങ്ങളാണ് ന്യൂട്ടിനോകൾ. സത്യത്തിൽ ഓരോ കൃബിക് മീറ്ററിലും ഏകദേശം 300 ദശലക്ഷം (മില്യൺ) ന്യൂട്ടിനോകൾ പ്രപബ്ലേറ്റപ്പത്തിക്കു കാരണമായ ബിഗ് ബാങ് മുതൽക്കേ ഉണ്ടാകുന്ന കണക്കാ ക്കെപ്പെടുന്നു.

പക്ഷേ ഫോട്ടോണുകളെ അപേക്ഷിച്ച് ന്യൂട്ടിനോകളെപ്പറ്റിയുള്ള അവിവ് വളരെ പരിമിതമാണ്. ഈ തിനു പ്രധാന കാരണം ദ്രവ്യവുമായ് (മാറ്റുമായ്) അതിനുള്ള തീരേ തീരേ ചെറിയ (feeble) പ്രതി പ്രവർത്തനമാണ് (interaction). ഉഭാഹരണത്തിന് സുരൂവാതിൽ നിന്നും വരുന്ന 1,00,000,000,000,000 (ഒന്നിനു ശേഷം 14 പൂജ്യം) ന്യൂട്ടിനോകൾ നമ്മുടെ ശരീരത്തിൽക്കൂടി ഓരോ നിമിഷവും കടന്നു പോകുന്നുണ്ട്!!! പക്ഷേ നമ്മുടെ ശരീരം ന്യൂട്ടിനോകൾക്കു സുതാര്യം ആണ് (സ്പടികം, ഫോട്ടോണുകൾക്ക് (പ്രകാശത്തിന്) സുതാര്യമായതു പൊലേ). അതിനാൽ അവ നമ്മക്ക് തീരേ ഹാനി കരമല്ല. നമ്മുടെ ശരീരം മത്രമല്ല അവയ്ക്ക് സുതാര്യം; ഭൂമിയുൾപ്പെടെയുള്ള ദ്രവ്യത്തിൽക്കൂടെയും (മാറ്റർ) ന്യൂട്ടിനോകൾ അനാധാരം കടന്നു പോകും (ആർക്കൂട്ടത്തിനിടയിലെ പ്രാണിയെപ്പോലെ). ഇതിനു കാരണം, ന്യൂട്ടിനോകളുടെ വളരെ വിരളമായ പ്രതിപ്രവർത്തനമാണ്.

സുരൂവാതും മറ്റ് ആകാശഗ്രേശാത്മകളും മാത്രമല്ല ന്യൂട്ടിനോകളുടെ ദ്രോതസ്സുകൾ. നമ്മുടെ അ തരിക്ഷത്തിൽ നടക്കുന്ന പ്രതിപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായ് കോടിക്കണക്കിനു ന്യൂട്ടിനോകൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നിട്ടും നമ്മളാരും ഇതിനെപ്പറ്റി അറിയാത്തതിനു കാരണം അതിന്റെ തീരേച്ചീരിയ പ്രതിപ്രവർത്തനമാണ്.

ഇതെ കാരണത്തെത്തെനെ ന്യൂട്ടിനോകളെപ്പറ്റി പറിക്കുന്നതും വളരെ വളരെ വിഷമകരമാണ്. (ഒന്നു തടങ്കാതു നിർത്തിയാലുണ്ടോ ചോദ്യം ചോദിക്കുന്ന പട്ടാ? തടയാനേ പട്ടിയില്ലെങ്കിലോ? ഇനി അമവാ തടങ്കൽത്തെനെ വല്ലപ്പോഴും മാത്രം!!!)

ന്യൂട്ടിനോ പ്രകൃതിയിൽ നിന്നായാലും, ലാബിൽ നിന്നായാലും, ഏല്ലാം ഒരേ പോലെത്തെനെ. ദ്രവ്യം അതിന് അതാര്യമായിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ കുടുതൽ സമയം സുതര്യം തന്നെ!

ന്യൂട്ടിനോ എന്ന പേരെത്തെമാക്കുന്നത് അത് ചാർജില്ലാത്ത കണികയാബന്നനാണ്. ന്യൂട്ടിനോയെ ഒരിക്കലും ന്യൂട്ടോണുമായ് തെറ്റിഭരിക്കരുത്. ന്യൂട്ടോൻ ന്യൂക്ലിയസ്റ്റിനകത്തുള്ള ഒരു അചാർജി ത വസ്തുവാണ്. മാത്രമല്ല ന്യൂട്ടോൻ ഒരു മൂലിക കണം (fundamental particle) അല്ല. സത്യത്തിൽ, ന്യൂട്ടിനോകളെ ആറ്റത്തിനുള്ളിലോ, ന്യൂക്ലിയസ്റ്റിനുള്ളിലോ ഒരിക്കലും കാണാൻ കഴിയില്ല!!!

2. INO എന്നാലെന്ത്?

INO - India based Neutrino Observatory അമവാ ഭാരതീയ ന്യൂട്ടിനോ നിരീക്ഷണാലയം, ഒരു, ശുശ്രാസ്ത്ര, ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയമാണ്. ഈ പദ്ധതിയുടെ പ്രമൂലകൾ, അശക്ത ബലം വഴി പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്ന (weakly interacting ; weak interaction : അശക്ത ബലം) പ്രകൃതിദത്തമായ ന്യൂട്ടിനോകളുടെ, സ്വഭാവങ്ങളും, പ്രതിപ്രവർത്തനങ്ങളും പറിക്കുക എന്ന മാണ്. [ഈ FAQ -ന്റെ അവസ്ഥാ ഇ പഠനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും സാധാരണക്കാരുടെ ഭാഷയിൽ വിവരിച്ചിരതുണ്ട്.] ന്യൂട്ടിനോ ഭൗതികം ലോകം മുഴുവൻ ഉറ്റു നോക്കുന്ന ഒരു ഭൗതികശാസ്ത്രശാഖയാണ്. കാരണം ഇതിന് കണികാ ഭൗതികം (particle physics), പ്രപബ്ലേറ്റനാ ശാസ്ത്രം (cosmology), പ്രപബ്ലേറ്റപ്പത്തി (origin of universe), സുരൂവാതെയും മറ്റ് നക്ഷത്രങ്ങളിലേയും ഉഭാരജ്ഞാരംഭന പ്രകീയകൾ (energy production mechanisms) എന്നിങ്ങനെ മറ്റേനുകം ശാസ്ത്രശാഖകളുമായ് അടുത്ത ബന്ധമുണ്ട് എന്നതു തന്നെ.

ജപ്പാൻ, ഇറ്റലി, കാനസ, മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ അനേക വർഷങ്ങളായി ഭൂഗർഭ നൃത്തിനോ നിരീക്ഷണാലയങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു പോരുന്നു.[സത്യത്തിൽ നൃത്തിനോ നിരീക്ഷണാലയങ്ങളും ഭൂഗർഭ ആലയങ്ങളാണ്. അതിന്റെ കാരണം, വരും ചോദ്യങ്ങളിൽ വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.] INO-യിൽ ചെയ്യാനുവേശിക്കുന്ന നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഈ നിരീക്ഷണങ്ങൾക്ക് പുരകമായിരിക്കും.

പല നിരീക്ഷണങ്ങളും, സൗര നൃത്തിനോകളെപ്പറ്റിയും, നക്ഷത്രങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നൃത്തിനോകളെപ്പറ്റിയായും പരിക്കുക. എന്നാൽ INO -യിൽ, അന്തരീക്ഷത്തിലുംഭവിക്കുന്ന നൃത്തിനോകളെപ്പറ്റിയായും പരിക്കുക. ഈ അന്തരീക്ഷ നൃത്തിനോകൾ, നമ്മുടെ ഭൂമിയുടെ സ്വന്തം അന്തരീക്ഷത്തിൽ കോസ്മിക് റേ പ്രതിപ്രവർത്തനനു മുലമണ്ണംഭാക്കുന്നത്. [ഈതെ കോസ്മിക് റേ പ്രതിപ്രവർത്തനമാണു ഡ്യൂവേദപ്തിക്കു കാരണം.]

INO കൂട്ടായ്മയിൽ ഭാരതത്തിലെ അഞ്ചൊള്ളിഞ്ചൊള്ളമുള്ള സർവകലാശാലകളിലെയും, ഐബൈറ്റികളിലെയും, മറ്റ് പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാരതീയ ഗവേഷണശാലകളിലെയും വിദ്യാർത്ഥികളും, അഖ്യാപകരും മാത്രമല്ല, സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരും ഈ പദ്ധതിയുടെ ഗവേഷണവികസനത്തിൽ പങ്കാളികളാണ്. ഈത് ഒരു തുറന്ന കൂട്ടയ്മയാണ്. ഗവേഷണത്തിൽ താൽപര്യമുള്ളവർക്ക് സ്വാഗതം!

INO-യുടെ കാതലായ ഉദ്ദേശ്യം, ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ ഒരു സ്ഥലത്ത്, ഒരു, സ്ഥിര ഭൂഗർഭ ഡിറ്റക്ടർ ഉപയോഗിച്ച് നൃത്തിനോകളെ നിരീക്ഷിക്കുക എന്നതാണ്. ഈ FAQ-ന്റെ അവസാനം INO-യുടെ ഭാതികശാസ്ത്ര ലക്ഷ്യങ്ങളും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3. INO-യെപ്പറ്റിയുള്ള വിശദവിവരങ്ങൾ എവിടെ ലഭിക്കും?

പൊതുജനങ്ങൾക്കുശ്രദ്ധിച്ചതുള്ള, INO -യെപ്പറ്റിയുള്ള വിവിധ തരം ലേഖനങ്ങൾ, പ്രഭാഷണങ്ങൾ, റിപ്പോർട്ടുകൾ എന്നിവ : <http://www.ino.tifr.res.in> എന്ന വെബ്സൈറ്റിലെ ലഭ്യമാണ്. ഈ വെബ്സൈറ്റ് INO -യുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ തരുന്നു. ഈത് സ്ഥിരമായ് പുതുക്കുന്നുമുണ്ട്. ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ നേരുകൾ വിലമതിക്കുന്നു. ഈ സൈറ്റിൽ വിദ്യർത്ഥികൾക്കായുള്ള വിവരങ്ങളും, പൊതുജനങ്ങൾക്കായുള്ള പൊതു വിവരങ്ങളും ഉണ്ട്.

4. എടുത്തു പറയേണ്ട കാര്യങ്ങൾ ഏവ?

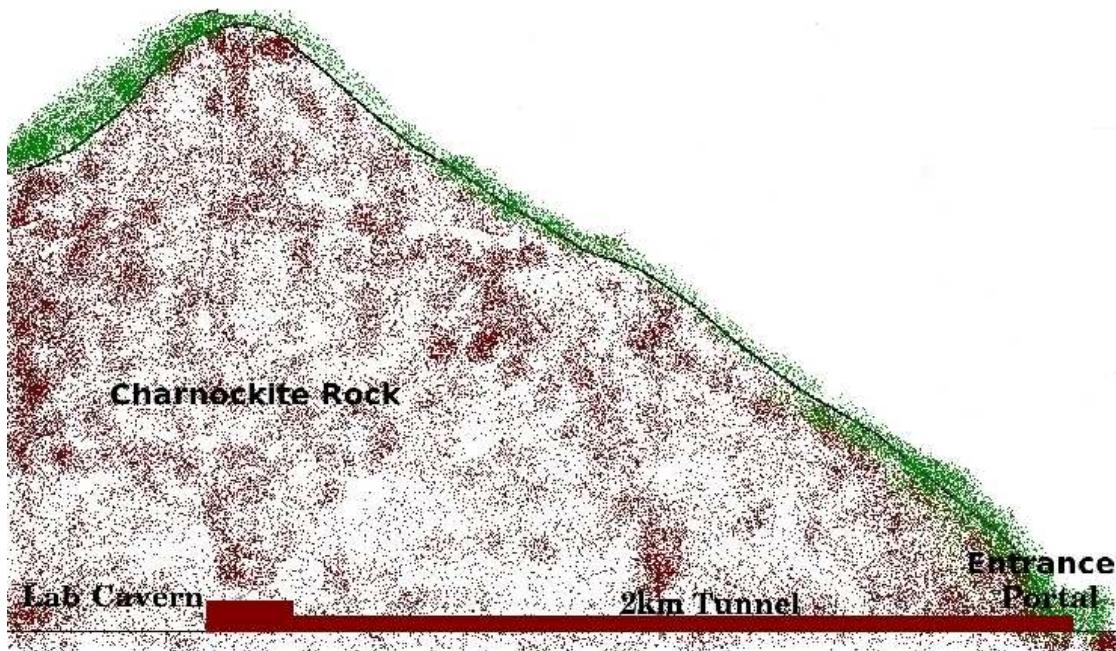
INO ലാബിനർ രേഖാചിത്രം ചിത്രം 1 -യിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

INO പദ്ധതിയുടെ ഉദ്ദേശം, എല്ലാ ദിശയിലും 1000 മീറ്റർ ഘടനത്തിൽ പാറയുടെ ചട്ട കിട്ടതക്കവിധത്തിൽ ഒരു ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയം നിർമ്മിക്കലാണ്. ഈ നിരീക്ഷണാലയത്തിൽ ഡിറ്റക്ടറുകളും അവയുടെ നിയന്ത്രണ യൂണിറ്റുകളും ഉണ്ടായിരിക്കും.

ലാബിനർ സുരക്ഷയ്ക്കായ് ഗുഹകളുടെ ചുറ്റും ചെറിയ തിരശ്ചരിന തുരക്കങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. പ്രധാന തുരക്കത്തിന്റെയും, ചെറു തുരക്കങ്ങളുടെയും കൂടി മൊത്തം നീളം ഏകദേശം 2.5 കിലോ മീറ്റർ ആണ്. നിരീക്ഷണശാല മൊത്തമായും തമിഴ് നാട്ടിലായിരിക്കും.

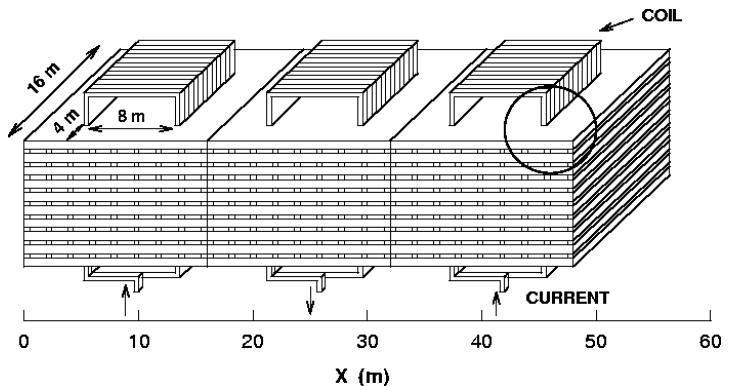
നിരീക്ഷണശാലയിലെത്താൻ, തിരശ്ചരിനമായി പാറ തുരന്ന്, 1.91 കിലോ മീറ്റർ നീളമുള്ള ഒരു തുരക്കം തുരക്കും.ഗുഹാമുവത്തുള്ള പ്രതല സംവിധാനങ്ങളിൽ ഒരു പരീക്ഷണശാല, ശാസ്ത്രജ്ഞരുക്കും മറ്റ് ജീവനക്കാർക്കും, താമസിക്കാനുള്ള സ്ഥലം എന്നിവയുണ്ടാകും. മറ്റ് തുരക്കങ്ങളാനുമില്ലാത്തതിനാൽ, പർവതത്തിന്റെ മുകളിലോ, അതിനു ചുറ്റുമുള്ള മരുഭാരു സ്ഥലത്തോ, ധാരാളാരുവിയ ശല്യവുമണ്ഡാവുകയില്ല. ഗുഹയിലേക്കുള്ള ഏക മാർഗ്ഗം പർവതത്തിന്റെ ചുവട്ടിലോ തിരിക്കും.

5. INO-യിൽ എന്തു തരം ഡിറ്റക്ടറാണുണ്ടാവുക?

ചിത്രം 1: ഐ.എൻ.എ. ലാബിനർ രേഖാ ചിത്രം. പീക്കിനടിയിലുള്ള നിരീക്ഷണശാലാ ഗുഹയും അവിടെയുള്ള തുരങ്ങവും കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

INO-യിൽ വയ്ക്കാൻ പോകുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട ഡിറക്ടർ, പുർണ്ണമായും ദേശീയംആയി വികസിപ്പിച്ചടക്കുന്ന ഒരു കാതവത്കരിച്ച് (മാനന്ദരോസ്യ്) ഇരുന്ന് കലോറിമീറ്റർ ആണ്. ഈ ചലിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളാണുമില്ലാത്ത ഒരു നിശ്ചല ഡിറക്ടർ ആയിരിക്കും. ഒരു ദുരദർശിനി പ്രകാശത്തിൽ ആകാശത്തിനെന്നാണുന്നതു പോലെ, ഈ ഡിറക്ടർ ന്യൂട്ടിനോ ഉപയോഗിച്ച് ആകാശത്തെ വികശിക്കും.

[അതായത്, ഒരു ദുരദർശിനി ദുരദരയുള്ള നക്ഷത്രങ്ങളിൽ നിന്നും, മറ്റൊക്കും ഫ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വരുന്ന പ്രകാശത്തെ ഡിറക്ട് ചെയ്യുമ്പോൾ, ഒരു ന്യൂട്ടിനോ ദർശിനി, ഫ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വരുന്ന ന്യൂട്ടിനോകളെ ഡിറക്ട് ചെയ്യുന്നു.]

ICAL ഡിറക്ടറിൽ ഏകദേശം 150 തട്ടുകളുണ്ടാകും. ഒരു ഇരുന്ന് പാളികൾക്കിടയിൽ ഒരു ആർ.പി.സി (റൈസിസ്റ്റീവ് പ്ലാറ്റ് ചോബർ) (RPC : Resistive Plate Chamber) ഡിറക്ടർ വച്ചിട്ടുണ്ടാകും. [സ്പർട്ടികം (ഗ്ലാസ്) ഉപയോഗിച്ചാണ് ആർ.പി.സി ഡിറക്ടറുകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നത്.]

ഇരുന്ന് പാളി, ആർ.പി.സി, ഇരുന്ന് പാളി, ആർ.പി.സി ... എന്ന ക്രമത്തിലായിരിക്കും തട്ടുകൾ അടുക്കി വച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇവിടെയുപയോഗിക്കുന്ന ഇരുന്നിനർ ഭാരം 50 കിലോ ടൺ ആകും. മാനന്ദരോസ്യ് ചെയ്തു കഴിയുമ്പോൾ 1.3 ടെസ്ല (Tesla) ശക്തിയുള്ള ഒരു കാതമായി ഈ പ്രവർത്തിക്കും.

ഇരുന്നുപയോഗിക്കുന്നതിന് ഒരു ഗുണങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന് ന്യൂട്ടിനോ പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പാസ്സിലൂൾ മീഡിയമായി ഇരുന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ന്യൂട്ടിനോകളുടെ, ഇരുന്നുമായുള്ള വിരുളപ്രതിപ്രവർത്തനത്തിന്റെ (rare interactions) ഫലമായ് പ്രതിപ്രവർത്തിച്ച ന്യൂട്ടിനോയുടെ രൂ

പിയും (flavour), പ്രതിപ്രവർത്തന ശൈലിയും (type of interaction), അനുസരിച്ച്, മൃദോൺ, ഇലക്ട്രോൺ, മുതലായ ചാർജിത കണങ്ങളുണ്ടാകുന്നു. ഈ ചാർജിത കണങ്ങളെ ഡിറക്ട് ചെയ്യാനാണ് ആർ.പി.സി ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

കാന്തിക വലയത്തിന് (magnetic field) ചാർജിത കണങ്ങളെ പോസിറ്റീവ് ചാർജ്ജൂള്ളത്, നെ ഗ്രീം് ചാർജ്ജൂള്ളത് എന്നു വേർത്തിക്കാൻ കഴിയും. ഈ തരം തിരികൾ, അവയുടെ സമ്പര്ക ഒരു മാശൈറ്റിക് ഹീൽസിൽ എങ്ഞോടു വളരുന്നു എന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കിയാണ്. ഈ ഡിറക്ടറിൽ ഇരുസുപയോഗിക്കുന്നതു മൂലം അതിനെ അനാധാരമായ് ഒരു കാന്തമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. അതിനാൽ ഇരുവ് ഒരേ സമയം ഒരു പ്രതിപ്രവർത്തന മീഡിയമായും, ചാർജിത കണങ്ങളെത്തിച്ചുറിയാനുള്ള ഉപകരണമായും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

[വെള്ളം, ഐസ് എന്നിവ പ്രതിപ്രവർത്തന മീഡിയമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന, ലോകത്തുള്ള മറ്റ് നൃത്തിനോ പരിഷ്കാരങ്ങളിൽ, ചാർജിത കണങ്ങളുടെ ചാർജ് (പോസിറ്റീവോ, നെഗ്രീവോ എന്നുള്ളത്) മനസ്സില്ലാക്കാൻ കഴിയില്ല; കാരണം അവയെ മാശൈറ്റേസ് ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല എന്നതു തന്നെ!!]

പ്രതിപ്രവർത്തിച്ച നൃത്തിനോയുടെ തരം, സ്പാവം, എല്ലാം, ആർ.പി.സിയിൽ നിന്നും കിട്ടുന്ന സിഗ്നലുകൾ ഉപയോഗിച്ച് കാണുന്ന ട്രാക്കുകൾ പറിക്കുക വഴി മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

ഹൈകാൽ കൂടാതെ മറ്റ് ചെറിയ പരിഷ്കാരങ്ങളും ഐഎനോ ശുപാറയിൽ വയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

6. റോഡിയോ ആക്കിവിറ്റി ഉണ്ടാകുമോ?

ഇല്ല! ഈ പരിഷ്കാരം ഭൂമിക്കടിയിൽ നടത്തേണ്ടത് ഭൂപ്രതലത്തിലുള്ള പ്രക്യൂതിദത്തമായ പശ്ചാത്തല തല (background) റോഡിയോഷനിൽ നിന്ന് വരെ രക്ഷപെടാനാണ്. ഭൂപ്രതലത്തിലെ പശ്ചാത്തല റോഡിയോഷന് കാരണം, കോസ്മിക് രോകളും, നമുക്ക് ചുറ്റുമുള്ള പലതരം വസ്തുകളിൽ നിന്നു മുള്ള പ്രക്യൂതിദത്ത റോഡിയോഷനുമാണ്. ഉഭാഹരണത്തിന് കാർബൺ-14 (Carbon-14 (C-14)). നമ്മുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ C-14 ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. [ഈ C-14 -നിന്നും ഹോസ്റ്റിലുകളിലെ അളവ് ആണ് അവയുടെ പ്രായം കണക്കാക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കുന്നത്.] പല തരംഗങ്ങൾക്കുല്ലുമുള്ള ഗാമ്മാ റോഡിയോഷൻ നമുക്ക് ചുറ്റും എപ്പോഴും ഉണ്ട്. [നമ്മുടെ വീടിന്റെ ഭിത്തിയിലും, നമ്മുടെ ശരീരത്തിലും ഉള്ള പൊട്ടാസ്യിയം-40 ഒരു ഗാമ്മാ രേ ദ്രോതസ്സാണ്.] ഇങ്ങനെ അനേകം പ്രാക്കു തിക വികിരണങ്ങൾ ഭൂമിയുടെ പ്രതലത്തിൽ നമുക്ക് ചുറ്റും ഉണ്ട്. അവിടെ ഒരു ഡിറക്ടർ വച്ചാൽ, വിരു നൃത്തിനോ പ്രതിപ്രവർത്തനം മൂലമാണോ അതോ ഈ പശ്ചാത്തല റോഡിയോഷൻ കാരാണ മാണോ സിഗ്നൽ കിട്ടിയതെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. അതിനാൽ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ കാതകൾ തന്നെ അനാവശ്യ സിഗ്നലുകൾ ഒഴിവാക്കാൻ ഒരു അരിപ്പുയായി ഭൂമിയുടെ സഹായം തേടുക എന്നതാണ്. മാത്രമല്ല, ഡിറക്ടറിൽ നൃത്തിനോയുടെ ഇരുസുമായുള്ള പ്രതിപ്രവർത്തനവും, റോഡിയോആക്കി വിറ്റിക്കു കാരണമായ പ്രതിപ്രവർത്തനവും രണ്ടും രണ്ടാണ്. അതിനാൽ, ഇരുവിൽ വന്നു മുട്ടുന്ന കുഞ്ഞു നൃത്തിനോ മൂലം ഒരിക്കലും റോഡിയോ ആക്കിവിറ്റി ഉണ്ടാവുകയില്ല. പ്രക്യൂതിദത്ത റോഡിയോഷനിൽ നിന്നു വരെ രക്ഷപെടാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ ഒരിക്കലും റോഡിയോ ആക്കിവിറ്റി ഉണ്ടാക്കുകയില്ല.

7. ഹാനികരമായ രാസവസ്തുകളെല്ലാ വാതകങ്ങളേം ഉണ്ടാകുമോ?

RPC ഡിറക്ടറുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നത്, രണ്ട് ഗ്രാം്പ് കഷ്ണങ്ങൾ ഒരു പ്രത്യേക അകലത്തിൽ കൂട്ടുമായ് വച്ച് ഇരുക്കി സിൽ ചെയ്താണ്. ഇത്, RPC-യിൽ നിന്നും വാതക മിഗ്രിത്തിന്റെ ശുശ്വര ഏതാണ് അന്തരീക്ഷമർദ്ദത്തിൽ നില നിർത്താനാണ്. പരിഷ്കാരത്തിലുപയോഗിക്കുന്ന വാതക മിഗ്രിത്തിൽ, ആർഗൺ (argon), റീഫ്രേഞ്ച് (R134A; ഈ വെരൈറ്റി, പ്രക്യൂതികൾ സണ്ടിയതും, എല്ലാ പുതിയ ഫ്രിഡ്ജുകളിലും ഉപയോഗിക്കുന്നതുമാണ്), ചെറിയ തോതിൽ ഐസോബ്യൂട്ടൻ (isobutane), നേരിയ തോതിൽ (trace amounts) സർപ്പർ ഹൈക്സാഫ്റ്റ് രൈഡ് എന്നിവ അടങ്കിയിരിക്കുന്നു.

ഇവയെല്ലാം തന്നെ സാധാരണ എല്ലാ പരിഷ്കാരശാലാ അന്തരീക്ഷങ്ങളിലും ഉപയോഗിക്കുന്നവയാണ്. INO-യിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഈ മിഗ്രിതം, ഓഷീയ, അന്തർദ്ദേശീയ സുരക്ഷാ നിലവാ രണ്ടാംക്രമത്തുമായിരിക്കും. ചെറിയ ചെറിയ ആളവുകളിൽ പുറത്തെയ്ക്കു വിടുന്നതിനു മുമ്പ്

ഈ വാതകമിശ്രിതം പല തവണ റീസെസകിൾ ചെയ്ത് പുനരുപയോഗിക്കുന്നതാണ്. വെൻ്റിലേ ഷൻ സിസ്റ്റം, പുറത്തേള്ളപ്പട്ടന വാതകങ്ങൾ വായുവുമായി മിശ്രിതപ്പട്ടന്തും. ഈത് പരീക്ഷണശാ ലയ്ക്കുള്ളിലുള്ള ആളുകളുടെ സുരക്ഷയ്ക്കു വെണ്ടിയാകും.

8. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി എന്താണ്?

ഭാരതസർക്കാരിന്റെ പത്രംഡാം പദ്ധതിപ്രാബല്യം ധനസഹായം ലഭിക്കുന്ന ഒരു ബൃഹ ത് പദ്ധതിയായ് INO അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പദ്ധതിക്കു മുന്നോടിയായുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണിപ്പോൾ.

9. ഈ പദ്ധതി എവിടെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്?

INO നിരീക്ഷണശാല, പുർണ്ണമായും തമിഴ് നാട്ടിലെ, തേനി ജില്ലയിലുള്ള, പൊട്ടിപ്പുറം ഗ്രാമ ത്തിനടുത്തുള്ള, ബോധി വെള്ള് ഹിൽസ് (Bodi west hills) പ്രദേശത്തായിരിക്കും. ഈ നി രീക്ഷണശാലയുടെ കവാടം, പരീക്ഷണശാല കോംപ്ലക്സ്, പ്രതല സൗകര്യങ്ങൾ എല്ലാം തേനി ജില്ലയിൽത്തെന്നായിരിക്കും.

10. പദ്ധതി പ്രദേശം നിർണ്ണയിക്കാനുള്ള ഘടകങ്ങൾ ഏവ്?

നേരത്തെ പറഞ്ഞതു ഫോലെ ഈ നിരീക്ഷണശാലയ്ക്ക് ചുറ്റും 1000 മീറ്ററിൽക്കൂടുതൽ പാറയു ദെ ചട്ട വേണം (ഈത്, കോസ്മിക് റോക്സ്, മറ്റ് പ്രാകൃതിക പശ്ചാത്തല റേഡിയോഷൻ എന്നിവ ആഗ്രിരണം ചെയ്യാനാണ്). അതിനാൽത്തെന്ന പാറയുടെ നിലവാരം ഒരു പ്രധാന ഘടകമാണ്. നല്ല നിലവാരമുള്ള പാറയുടെ കീഴിൽ മാത്രമേ ഒരു ദീർഘകാല നിരീക്ഷണശാല നിർമ്മിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായി, തക്ഷിണേന്ത്യയിലെ പർവ്വതങ്ങളിൽ കുടുതൽ ഉറപ്പുള്ളതും, ഒരുക്കമുള്ള തും (compact), സാന്ദര്ഭ കുടിയതുമായ (dense), പാറകളാണുള്ളത് (കുടുതലും നെന്നേസ്സ് (gneiss ; അമവാ അടിയടിയായിക്കിടക്കുന്ന പാറക്കട്ട്), ഗ്രാനൈറ്റ്). ഹിമാലയത്തിലെ, നെന്നു് ശിലാ സമീകളുടെ കായന്തരിത അവസാദശിലകളോളം (metamorphic sedimentary rocks with pockets of gneiss) കട്ടിയേറിയ പാറകളാണ് തക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ശിലകൾ.

ഈക്കുന്ന ഷീൽഡ് എന്നറിയപ്പെടുന്ന, പെന്നിൻസുലാർ ഭാരതത്തിന്റെ മിക്കവാറും പ്രദേശങ്ങളിൽ, ഭാരതത്തിലെ ഏറ്റവും പഴക്കമെറിയ, ആർക്കിയൻ നെന്നു് ശിലകളും (Archean gneiss) ഷി സ്റ്റുകളും (schists) കണ്ണുകളും വരുന്നു. കർണ്ണാക ഭാഗത്ത് ഷിസ്റ്റുകൾ അധികമായി കണ്ണു വരുമ്പോൾ, ബോധി വെള്ള് ഹിൽസിൽ ഉള്ള ചാർണ്ണോക്കേറ്റ് (charnockite) ശിലകൾ അറിയപ്പെടുന്നതിൽ വച്ചേറിയും കട്ടിയേറിയതാണ്. അതിനാൽത്തെന്ന, തമിഴ് നാട്ടിലെ, സ്ഥിരതയും, സാന്ദര്ഭയുമുള്ള ശിലകളുള്ള പർവ്വതങ്ങൾ, ഇതരരൂപത്തിൽ ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണശാലയത്തിന്റെ സുരക്ഷിത നിർമ്മാണത്തിനും, പ്രവർത്തനത്തിനും ഏറ്റവും നന്നായുതകുന്നതാണ്.

ഈത് കുടാതെ പാരിസ്ഥിതിക ഘടകങ്ങളും പ്രധാനമാണ്. പദ്ധതി പ്രദേശം നിർണ്ണയിച്ചത് അതിന്റെ ഭൗതികശാസ്ത്ര, സാങ്കേതിക ആവശ്യങ്ങൾ മാത്രം കണക്കിലെടുത്തല്ല. അതിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക, ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ ഘടകങ്ങൾക്കുടി കണക്കിലെടുത്താണ്.

11. ഈ പദ്ധതിയുടെ കാലയളവ് എത്ര?

ഈപ്പോഴുള്ള കാലരേഖയന്നുസരിച്ച്, നിർമ്മാണമാരംഭിച്ച് 5 വർഷം കഴിയുമ്പോൾ ഡിറ്കക്ടറിന്റെ മുന്നിലോന്നു ഭാഗമായ ആദ്യ മൊഡ്യൂൾ പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കും. തുടർന്നു തന്നെ അടുത്ത രണ്ടു മൊഡ്യൂളുകളുടെയും നിർമ്മാണമാരംഭിക്കും. [ICAL ഡിറ്കക്ടറിന് മുന്ന് മൊഡ്യൂളുകൾ ഉണ്ട്. അതായത് മുന്ന് പെട്ടികൾ അടുക്കി വച്ചതുപോലെ.] പദ്ധതിയുടെ ആദ്യവർഷം, പരുവേക്ഷണം (exploration), രൂപരേഖകളുടെ അന്തിമിന്നിൻണയം, കോൺകാക്ടർമാരെ കണ്ണു പിടിക്കൽ എന്നിവയാണ്. അടുത്ത രണ്ടു വർഷം, തുരക്കമുണ്ടാക്കൽ, നിരീക്ഷണശാലയത്തിന്റെ ഗുഹ നിർമ്മാണം എന്നിവയ്ക്കാണ് നീക്കി വച്ചിരിക്കുന്നത്. അവസാനത്തെ രണ്ടു വർഷങ്ങളിൽ, പരീക്ഷണശാലയിൽ വേണ്ട സജ്ജീകരണ സാമഗ്രികളുടെയും, ഡിറ്കക്ടറിന്റെയും നടക്കും.

12. പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് എത്രയാളുകൾ ഉണ്ടാകും?

നിർമ്മാണാലുട്ടത്തിൽ എതാം നുറോളം ആളുകളുടങ്ങിയ ഒരു സംഘമാവും ഉണ്ടാവുക. ആയാ സകരമായ നിർമ്മാണാലുട്ടത്തിൽ സിവിൽ എൻജിനീയർമാർ, കോൺക്രീറ്റ് പണിക്കാർ എന്നിവർ ഇവിടെയുണ്ടാകും. മാത്രമല്ല, രൂപകൽപ്പകരും, വാസ്തവിദ്യുകരും (design and architectural crew), എൻജിനീയറിങ്ങ് ജോലിക്കാരും, ഭൂമിശാസ്ത്രജ്ഞരും ഉണ്ടാകും. അവസാനാലുട നിർമ്മാണത്തിൽ, ഇലക്ട്രിഷ്യൂലാർ, വൈഴ്സിലേഷൻ എൻജിനീയർമാർ, പരിസ്ഥിതി എൻജിനീയർമാർ എന്നിവരും ഉണ്ടാകും. പദ്ധതിയിൽ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ, ഇവിടെ നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നിരവധി സ്ഥിര ജീവനക്കാരും, പല പല ലാബുകളിൽ നിന്നും വരുന്ന സന്ദർശക ശാസ്ത്രജ്ഞരും ഉണ്ടാവും. ഇവരിൽ വളരെചെറിയ ഒരു വിഭാഗമേ ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയത്തിനുള്ളിൽ വളരെയധികം സമയം ചെലവഴിക്കുകയുള്ളൂ. പദ്ധതി പ്രവേശനത്ത്, നിരീക്ഷണാലയം പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ ഏകദേശം 20-30 ശാസ്ത്രജ്ഞരും, എൻജിനീയർമാരുടുടങ്ങുന്ന ഒരു സംഘം സമിരമായുണ്ടാകും. ഈ ഇടയ്ക്കിടെ വന്നും പോയുമിരിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളേയും, ശാസ്ത്രജ്ഞരേയും കൂടാതെയാണ്.

13. INO-യുടെ പാരിസ്ഥിതിക ഇംപാക്ട് എന്ത്?

INO-യുടെ പാരിസ്ഥിതിക ഇംപാക്ട് പ്രധാനമായും നിർമ്മാണാലുട്ടത്തിൽ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. നിർമ്മാണം പുർത്തിയായിക്കഴിഞ്ഞാൽ, വളരെചീലു വർഷങ്ങൾക്കും തന്നെ, ശാസ്ത്രജ്ഞരും, വിദ്യാർത്ഥികളുടുടങ്ങുന്ന ഒരു ചെറു സംഘം, ഈ നിരീക്ഷണാലയത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം കൈകാര്യം ചെയ്യാനും നാരംഭിക്കുന്നതായിരിക്കും. പ്രവർത്തനസമയത്ത് നിന്നും ഇംപാക്ട് മാത്രമേ ഉള്ളൂ. നിർമ്മാണാലുട്ടത്തിലുള്ള ആശ്വാതാ കുറയ്ക്കാൻ പരമാവധി ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നതാണ്. ഈ ശ്രമം പദ്ധതി പ്രവേശനത്തിന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പു മുതൽത്തനെ തുടങ്ങിയതാണ്. ഈ, നിർമ്മാണം, പ്രവർത്തനാലുള്ളിലും പാലിക്കും.

14. INO-യ്ക്ക് എത്രക്കിലും പാരിസ്ഥിതിക നയങ്ങളുണ്ടോ?

ഉണ്ട്! INO-യ്ക്ക് മുന്നിലുള്ള വെല്ലുവിളി ഒരു ലോകോത്തര നിരീക്ഷണാലയം നിർമ്മിക്കുക എന്നതും, അതിന്റെ നിർമ്മാണ-പ്രവർത്തന ഘട്ടങ്ങളിൽ പാരിസ്ഥിതി ദോഷമുണ്ടാകാതെ കാക്കുക എന്നതും, ഈ പ്രവേശനത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനായുള്ള ശ്രമങ്ങളിൽ ഉള്ളജ്ഞസ്വല പങ്കാളികളും വുക എന്നതുമാണ്.

പ്രവർത്തനാലുട്ടത്തിൽ നിരീക്ഷണാലയം പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയില്ല. നിർമ്മാണാലുട്ടത്തിൽ, എല്ലാ വിധ ശല്യങ്ങളും പരമാവധി കുറയ്ക്കാൻ ശ്രമിക്കും. INO-യുടെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും പാരിസ്ഥിതിക നയമങ്ങൾക്കുന്നുസ്വത്താണുപ്പു വരുത്തും.

ഈ കൂട്ടായ്മയിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും, ഇതുമായ് ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, ജീവനക്കാർക്കും, പാരിസ്ഥിതിക മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുണ്ടാക്കിയാണ് പ്രവർത്തിക്കാൻ പരിശീലനം നൽകും.

പ്രകൃതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനങ്ങൾ അതേ പ്രകൃതിക്ക് വിരുദ്ധമാകാതിരിക്കണം എന്ന കാര്യം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്നു. അതിനാൽത്തനെ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തെ പ്രതി സംവേദനശീലമുള്ള ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വികസന മാതൃകകൾ പ്രധാനമായിക്കുന്നു. INO അത്തരമൊരു മാതൃക സത്യമാക്കുന്നതിനുള്ള ധാരളം അവസരങ്ങളും വെല്ലുവിളിയും പ്രദാന ചെയ്യുന്നു.

2 സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന സഹായത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ

1. ഈ പദ്ധതി എവിടെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്?

INO സെസ്റ്റ്, തമിഴ് നാട്ടിലെ, തേനി ജില്ലയിലെ, പൊട്ടിപ്പുരം പഞ്ചായത്തിലെ പുതുക്കോട്ടു ശ്രമത്തിൽ നിന്നും 2കീ.മീ. അകലെയുള്ള ബോഡി വെല്ലു ഹിൽസ് പ്രദേശത്താണ്. അടുത്തുള്ള പ്രധാന നഗരം 110കീ.മീ. അകലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മധുരരെ ആണ്. ഈതാണ് എറ്റവും അടുത്തുള്ള വിമാനത്താവളവും, റയിക്കുവേയ് സ്റ്റേഷനും. INO കവാടം പുറമേക്ക് (റവന്യൂ) ഭൂമിയിൽ, റിസേർവ് ഫോറസ്റ്റ് അതിർത്തിക്കു വെളിയിലായിരിക്കും. ഉപരിതല സൗകര്യങ്ങളും ഈ

பூர்வோக்க தேவையிலாயிரிக்கும் 26.85 Ha விஸ்தீர்ணமுடை, இந் பூர்வோக்க தேவையிலாயிரிக்கும் INO-ய்க் கைமாளியிலிக்கும். INO ஸுப், 1589 ஶிவாத்தின்தாலை ஏக்கரேசங் 1300மி. தாஷ்சயிலாகும் ஸ்மிதி செய்யுக (சிதம் 2).

சிதம் 2: பூடுகேரைக் கிராமத்தின்டுத்துஞ் ஜி.எஃ.ஓ. செஸ்ற். சதாஶதத்தின்கும், ஆக்ஸஸ்ஸினுமாயி, விதிகுட்டாகும், நிர்மலிக்கானும் போகுந ரோய்பாதயை காணிசூரிக்கூன்.

நிரீக்ஷனாலயவும், உபரிதல ஸஹருண்டும் பொதுஜனங்கள் முன்கூர் அனுமதி பிரகாரம் தூரினு கொடுக்கப்பட்டு. ஸுரக்ஷயை, பிவர்த்தனனிலயை பரிசளிசூகும் பிரவேஶனம் நியநிக்குக்.

2. பலதிக்குஞ் ஜலமெவிடுங்கான் வருந்த?

ஜலம் பூர்த்து நினை பெல்லு வழியாகும் வருக. தமிழ்நாட் வாட்சி அஞ்சில் ஸ்ரீயங்கேஜ் வேங்கலி நான் (TWAD) ஸமிப கிராமங்களிலெ ஹப்பாஞ்சுஞ் ஜல உபயோகம் தகஸ்பூரத வியத்தில் INO-ய்க்கெங்கோயோஜுமாய ஒரு மேற்கொண்டில் நினை ஜலவிதரனம் நடத்துந்திரு சூழ்நிலை.

3. ரூக்ஷமாய பழுர் கட்ட ஸமயங்களில் வெவ்வுதி ஏனென கைகாரும் செய்யும்?

நிரீக்ஷனாலயம் பூர்ணமாய் பிவர்த்தகிக்குவேநாச் சூழ உருபுஞ்சயுயை 3 மௌசா வாட்சி அஞ்ச. இத் ராஸிக்பூர்த்துஞ் ஸபை ஸ்ரீஷ்ணார் நினை நேரிடுத்திக்கூ. பழுர் கட்ட ஸமயத் வேங்குத் தெவெங்குதி உத்பாடிப்பிக்கான் யிஸ்தல் ஜனரேடிக்கூக்கும் உபயோகிக்கூ. இந் பிரவேஶத் தகாரித் நினை வெவ்வுதி உத்பாடிப்பிக்கானுஞ் சூருபாடு ஸாயுதக்கூட்ட. அதிகார கார்ட்டி யக்கங்களுபயோகிச் வெவ்வுதோத்பாடும் நடத்துந்திருக்குவரிசூல் சிதிசூ வருநை.

4. தேவைக்குலுக்குமோ, உருச்சொடுலோ உள்ளாயாலெந்து செய்யும்?

தேவைக்குலுக்கை ஸமயத் தேவைக்குல் வாரை ஸுரக்ஷிதமாய ஏடிமான். தேவைக்கெடியிலுஞ் ஸமல ங்களில் ஒரு அதையாகுமுள்ளாகும். இத் அஞ்சுக்கை ஸுரக்ஷிதமாய் மாரினிரத்துந்திக்கூ, ஸஹாயமெத்துந்து வரை காத்திரிக்கூந்திக்கூமுடை ஒரு முரியான். மேறையிய பாரக்கூஞ் ஸமலங்களில், தூரகம் அடங்கு போகுமென அஶக பிரதீக்ஷிக்கூநில். நிர்மாணாலட்சத்தில்

ബലക്കുറവുള്ള ഘടനകൾ കണ്ടുപിടിക്കുകയും റോക് ബോർട്ട്, ഷോട്ട്‌ക്രെട്ടിങ്, മുതലായ, കിട്ടാവുന്ന എല്ലാ സാങ്കേതികവിദ്യകളുമുപയോഗിച്ച് ബലപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ്. പ്രവേശനകവാടം പൂരിതു നിന്നുള്ള പാറ വിഴ്ച താങ്ങാൻ പറ്റുന്ന വിധത്തിലാവും നിർമ്മിക്കുക.

5. പാറ പൊട്ടിക്കുന്നോഴുള്ള ശബ്ദം ചുറ്റുമുള്ള പരിസ്ഥിതിക്കോ, ആളുകൾക്കോ ശല്യമാകില്ല എന്ന അനുഭവം ഉറപ്പു വരുത്തും?

ആദ്യാലട്ടത്തിൽ നിയന്ത്രിത പറപ്പാടിക്കലാവും നടത്തുക. ഇത് ശബ്ദങ്ങളും കമ്പനങ്ങളും കുറയ്ക്കുവാനാണ്. പൊട്ടിക്കൽ ശബ്ദം ഒരു സൈക്കിൾക്കു നേരിയ ഒരു ഭാഗമേ നീംകു നുള്ളു. മാത്രമല്ല, ഇത് ഒരു നിരന്തര ശല്യമല്ല. ഈ പൊട്ടിക്കൽ ശബ്ദം തുരക്കതിന്റെ ആദ്യ നുറു മീറ്ററുകൾ പണിയുന്ന ഏതാനും മാസങ്ങൾ മാത്രമേ നീംകു നിൽക്കുകയുമുള്ളു. അതിനു ശേഷം, ഭൂമിക്കടിയിലേക്കു പോകുന്ന തോറും നേരിയ ശബ്ദമോ, കമ്പനമോ മാത്രമേ കേൾക്കുകയോ, അനുഭവപ്പെടുകയോ ചെയ്യുകയുള്ളൂ.

INO ഗുഹയ്ക്കും മറ്റ് അനുബന്ധ ഭൂഗർഭ അറകൾക്കും ബവണ്ടിയുള്ള ബ്ലാസ്റ്റിങ് ചെറിയ കമ്പനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയേക്കാം. പക്ഷേ മുകളിലുള്ള കട്ടിയേറിയ പാറയും, മണ്ണും കാരണം ഇത്, തുരക്കതിന്റെ തുടക്കത്തിലോഴിച്ച് മറ്റൊരുയിട്ടും, വളരെയധികം ചെറുതായിരിക്കും.

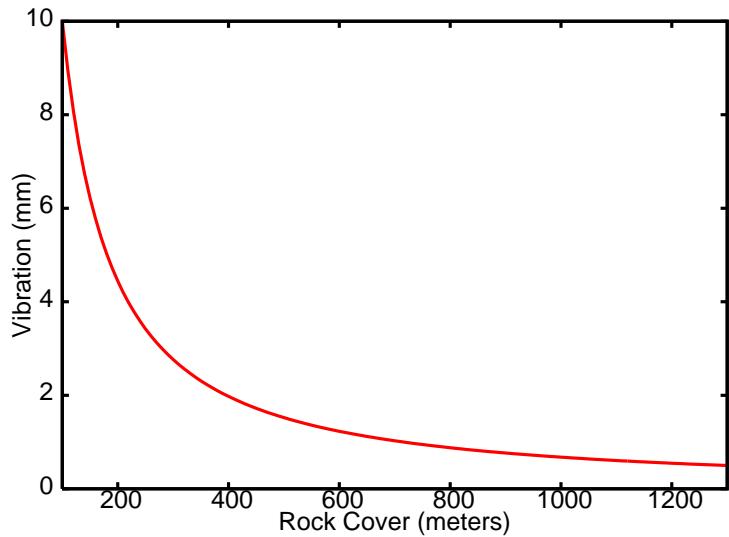
മാത്രമല്ല INO പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നോൾ, റോക് മെക്കാനിക്കൽസും, മറ്റ് ഇൻസ്ട്രൈമെന്റേഷൻ പഠനങ്ങളും നടത്തുന്ന കുടത്തിൽ, നിലകമ്പന തുടർന്നിരീക്ഷണപഠനങ്ങളും കൂടി നടത്തുന്നതായിരിക്കും. INO-യുടെ എല്ലാ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പാറകൾ പൊട്ടിക്കുന്ന സമയത്ത്, നിലകമ്പന നിരന്തരമായി അളന്നു കൊണ്ടെയിരിക്കും. ബ്ലാസ്റ്റിങ് കാരണമുള്ള കമ്പനകുറയ്ക്കാൻ, സ്ഥലത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രമനുസരിച്ച് പുതിയ പാറപൊട്ടിക്കൽ വിദ്യകളും, അനുസ്യൂതമായ പാറപൊട്ടിക്കൽ രീതിയും അവലംബിക്കുന്നതായിരിക്കും. തുരക്കനിർമ്മാണത്തിനുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യ വളരെ നന്നായ് പരിക്കെപ്പെട്ടിട്ടും, രാജ്യത്തുനീളം, റോഡ് തുരകങ്ങളും, മെട്രോ റെയിൽ പ്രവർത്തകളും (മെട്രോ റെയിൽ തുരകനിർമ്മാണത്തിൽ, നഗരങ്ങളിൽ കെട്ടിടങ്ങൾക്കു താഴെ വരെ തുരകം തുരക്കൽ നടന്നു കൊണ്ടെയിരിക്കും!), നിർമ്മിക്കാൻ സ്ഥിരമായുള്ള ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നതുമാണ്.

കമ്പനത്തിന്റെ പ്രവേശം ചിത്രം 3 -ൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് കവാടത്തിൽ നിന്നും 500മീ. അകലെ ഇത് ഏകദേശം 3.4മീ.മീ/സെക്കൂം (milli meter per second), ഗുഹയ്ക്കുമുകളിലുള്ള ശുംഗത്തിൽ (കവാടത്തിൽ നിന്നും 2000മീ അകലെ) ഇത് ഏകദേശം 0.5മീ.മീ/സെക്കൂം ആണ്. (അന്ന് മീറ്ററിലേക്കിൽ മറ്റൊര് മില്ലിമീറ്ററിൽ (മീറ്ററിന്റെ ആയിരത്തിലോന്ന്) ആണെന്ന കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുക.) INO നിരീക്ഷണാലയം, പർവതസൃഷ്ടിത്തിൽ നിന്നും ഏതാണ്ട് 1300മീ, താഴെ ഭൂഗർഭത്തിലായിരിക്കും സ്ഥിതി ചെയ്യുക. തുരകങ്ങളും, ഗുഹകളും, ആദ്യപാദത്തിൽ നിയന്ത്രിത ബ്ലാസ്റ്റിങ് വഴിയാകും നിർമ്മിക്കുക. ആദ്യാലട്ട ബ്ലാസ്റ്റിങ് പകൽ നേരത്ത് രണ്ട് തവണ മാത്രമായിരിക്കും. ഭൂമിക്കടിയിൽ, ശബ്ദവും, കമ്പനങ്ങളും വളരെക്കുറവാകുന്ന, സ്ഥലങ്ങളിലെത്തുന്നോൾ മുതൽ പ്രതിഭിന്നം മുന്ന് തവണ ബ്ലാസ്റ്റിങ് ഉണ്ടാകും.

പ്രവർത്തന ഘടത്തിൽ, ഡിറക്ടറിന്റെ പ്രതിഭിന്ന സുക്ഷിപ്പിൽ സഹായിക്കാൻ ഒരു കാര്യശാലയും ഡിറക്ടർ സംയോജന സഖകരുവും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഇവിടെ ശബ്ദമലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ഭാരിച്ച യന്ത്രവുമുണ്ടാവില്ല. കവാടത്തിനടുത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഉപയോഗശാലയിൽ (utility building) കുറഞ്ഞ ശബ്ദത്തിലുള്ള ചില്ലറുകൾ, ഉലകൾ (blowers) എന്നിവയാകും ഉപയോഗിക്കുക. ഈ കെട്ടിടത്തിൽ നിന്നും DG-കൾ ഉണ്ടാകും. പ്രവർത്തനഘടത്തിലെ ശബ്ദം പിന്നെയും കുറയ്ക്കാൻ ഉപയോഗശാലയ്ക്കു ചുറ്റും നാടൻ മരങ്ങൾ നടുന്നതായിരിക്കും.

6. എത്ര മക്ക് (അവൾഡിഷ്ട്) ഉണ്ടാക്കപ്പെടും? തുരകത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ പത്രതാളം മീറ്റർ (സ്ഥിരശിലാമുഖത്തെത്തുന്നതു വരെ) മുറിക്കൽ-മുടൽ (cut and cover) രീതിയാണും ഉപയോഗിക്കുക. ഈ സമയത്ത് നീക്കം ചെയ്യുന്ന മേൽമണ്ണ് വേറെ സുക്ഷിക്കുകയും, ധാംപ് യാർഡ് നിയന്ത്രണക്കും മറ്റൊരു ഉപയോഗിക്കുന്നതുമാണ്. ഇവിടുന്ന് നീക്കം ചെയ്യുന്ന മക്കിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും, റബിളുകളും/വലിയ കല്ലുകളുമാവും. ഇവ റോഡുണ്ടാക്കലിനും മറ്റ് നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉപകാരപ്രദമാവും.

ഇപ്പോഴത്തെ കമ്പനനുസരിച്ച്, ഭൂഗർഭ അറകൾ തുരകുന്നതിലൂടെ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന അവൾഡിഷ്ട് അങ്ങൾ ഉദ്ദേശം 230,000 ക്യൂബിക് മീറ്ററോളം വരും. കല്ലുകൾക്കിടയിലെ 18 ശതമാനം ശുന്നസ്ഥല

ചിത്രം 3: പാറയ്ക്കുള്ളിലേ, മീറ്ററിലുള്ള, ദുരത്തിനനുസരിച്ചുള്ള, മില്ലി മീറ്റർ പെൽ സെക്കൻഡിലുള്ള, കുന്നപ്രവേഗം.

അങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയാണിത്. തുരകം കട്ടിയും സ്ഥിരതയുമുള്ള പാറയിലായതിനാൽ, ഉണ്ടാക്കപ്പെടുന്ന പൊടിയുടെ അളവ് വളരെക്കുറവായിരിക്കും (മുഴുവൻ മക്കിൾ വരും 10 ശതമാനം മാത്രം). തുരകനിർമ്മാണത്തിൽ ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ശിലാവശിഷ്ടങ്ങൾ പ്രോബസല്ല് ചെയ്തെടുക്കുകയും, ഭൂഗർഭ, ഉപരിതല സൗകര്യങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനാവശ്യമായ മണലിന്റെ ഏകദേശം 80 ശതമാനം പകരമായ് ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യും.

മേൽപ്പറഞ്ഞ അവശിഷ്ടങ്ങൾ മുന്നു വർഷ കാലയളവിലാണുത്പാദിപ്പിക്കുക. തുരകത്തിനായും, ഗുഹയുടെ തറയ്ക്കായും, കോൺക്രീറ്റ് ലൈനിങ്ങിനായും; തുരകങ്ങളുടെയും, ഗുഹകളുടെയും ഷോർജ്ജക്കട്ടിങ്ങിനായും, ലൈവലിങ്ങിനായും, കെട്ടിട നിർമ്മാണത്തിനും ഒക്കയായി ഇതിന്റെ 10 ശതമാനത്തോളം ഉപയോഗിക്കപ്പെടും.

സെസ്റ്റിനടുത്ത് സുക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന അളവ് കുറയ്ക്കാനായി, മക്കാക്കുക്കപ്പെടുന്നതിനനുസരിച്ച് അത് അവിടെ നിന്നും നീക്കം ചെയ്യാനും ശ്രമിക്കുന്നതായിരിക്കും.

7. ഈ ശിലാവശിഷ്ടങ്ങൾ സുക്ഷിക്കുന്നതെങ്ങനെ? മാത്രമല്ല വർഷത്തിലാറു മാസം ഒരുപാട് കാറ്റി കുംഭം. പൊടിക്കാറ്റിൽ നിന്നും സമീപപ്രദേശങ്ങളെ എങ്ങനെ സംരക്ഷിക്കും?

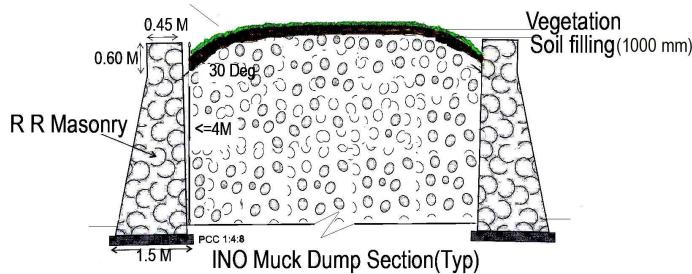
ശിലാസുക്ഷിപ്പുശാല ഒരു ഉണ്ണായ കല്ലു മതിൽ വഴി സംരക്ഷിക്കപ്പെടും (ചിത്രം 4 കാണുക). അക്കദേശയ്ക്കും പുറത്തെയ്ക്കുമുള്ള കവാടങ്ങളോഴിക്കുകയുള്ളിട്ടും, ഈ മതിൽ സംരക്ഷണം ലയക്കു ചുറ്റും കെട്ടിയടയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. സമീപപ്രദേശത്തെ ജലസേംസിലുകൾ മലിനമാകാതെ സുക്ഷിക്കാനാണ് (ഈത് കല്ലുകൾ അടുക്കി വച്ച് നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു മതിലാണ്. സിമർണ്ണപയോഗിച്ച് വിടവുകൾ നികത്തുകയില്ല). അതിനാൽ വെള്ളം കെടുന്നതും ഭൂമിക്കുള്ളിലേക്കാലിച്ചിരിക്കുന്നതും തുറയപ്പെടും; വിടവുകളിൽക്കൂടി വെള്ളം ഭൂപ്രതലത്തിൽത്തന്നെ പരക്കുകയും ബാഷ്പവീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും). മാത്രമല്ല മതിൽ (കെട്ടിയടപ്പ്) കാറ്റിന്റെ പ്രഭാവത്തെചുറുക്കുകയും ചെയ്യും.

ഈ ശിലാവശിഷ്ട സംഭരണശാലയുടെ മേൽ വരം, തകരശിറ്റുകളോ (നഗരങ്ങളിലേപ്പോലെ), തുണിയോ ഉപയോഗിച്ച് മുടിക്കെടും. കാറ്റത്ത്, ധൂളികൾ പരക്കുന്നത് തടയാനാണിത്.

8. ഗോധുകളിൽ പൊടിയാകാതെ എങ്ങനെ തടയും?

ഈതിനുള്ള പ്രധാനമാർഗ്ഗം വെള്ളം തളിക്കലും, ഗതാഗതത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന (മക്സ്ട്രാൻസ്‌പൊടിനുപയോഗിക്കുന്ന) വാഹനങ്ങൾ മുടുകയുമാണ്.

9. ജനറേറുപയോഗിച്ചാൽ അതു മുലമുള്ള ശബ്ദ-വായു മലിനീകരണങ്ങൾ തടയുന്നതെങ്ങനെ?

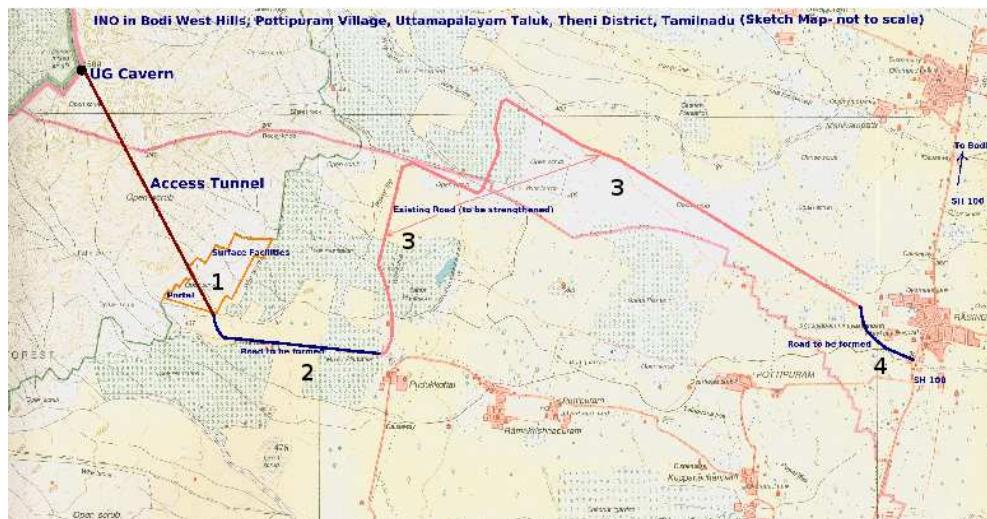

ചിത്രം 4: മക് സുക്ഷിപ്പുശാലയുടെ മാതൃക .

ഇപ്പോൾ മാനദണ്ഡങ്ങളും നിർണ്ണായി ജനറേറ്ററുകളാവും ഉപയോഗിക്കുക. ഉപയോഗശാല കെട്ടിടത്തിനു ചുറ്റും ശബ്ദം കുറയ്ക്കാൻ ആവശ്യത്തിനു മരണങ്ങളും നട്ട പിടിപ്പിക്കും.

10. ഗതാഗതത്തിന് ഇത്രയധികം ലോറികൾ എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യും? ആക്സസ്സ് റോഡിൽ ഒരുപാട് ട്രക് സഞ്ചാരമുണ്ടാകുമെന്നതിനാൽ റോഡ് അനുസൃതമായാണ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും, അത് ശരിയായ് സുക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നും എങ്ങനെ ഉറപ്പു വരുത്തും?

എല്ലാ സാമാന്യാധികാരിക്കുന്നവർക്കും, സെസറിൽ നിന്നും, റാസിക്കപുരത്തെയ്ക്കുള്ള സംസ്ഥാന ഹൈവേയിലേക്ക് നേരിട്ടാണ് കൊണ്ടു പോവുക. ഈ ശ്രമങ്ങളിൽക്കൂടിയുള്ള ധാരെ തീർത്തും ഒഴിവാക്കും. (ചിത്രം 5കാണുക). ഗതാഗതത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ എല്ലം ഈ റോഡുകളിൽ നിലവില്ലെങ്കിൽ ട്രാഫിക് റിതികൾക്കുന്നിച്ച് നിയന്ത്രിക്കും.

ചിത്രം 5: ഐ.എൻ.എ. ഭൂവൃപയോഗവും, നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായുള്ള ഗതാഗതമാർഗ്ഗവും.

ആദ്യമായി, കവാടത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന മണ്ഡപാത (ചോലയ്ക്കു കുറുകേയുള്ള പാലമുശ്പിട) ഒരു രണ്ടു വരിപ്പാതയായ് വികസിപ്പിച്ചെടുക്കും (ഈ റോഡ് ഏകദേശം 1900മീ. നീളമിൽത്തായി രിക്കും).

ഇതുകൂടാതെ, റാസിക്കപുരത്തിന്റെ അതിർത്തി പ്രദേശം വരെയുള്ള ഇപ്പോൾ ചരൽപ്പാത അതിന്റെ ഇപ്പോഴുള്ള വിതിയുശ്പിട ഉപയോഗിച്ച് ഇരട്ടിപ്പിക്കും. തമിഴ്നാട് സംസ്ഥാന ഹൈവേ ഡിപ്പാർട്ടമെന്റ്, ആവശ്യം പോലെ ആക്സസ്സ് റോഡുകൾ പണിയുകയും, നന്നാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും.

11. ഈ പദ്ധതിക്കു വേണ്ടി എത്രമാത്രം കൃഷി, ജനവാസ പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെടുക്കും?

പുജ്യം! ഈ പദ്ധതിക്കായ് ഒരു ജനവാസ പ്രദേശവുമാവയ്ക്കും. INO-യ്ക്കാവയ്ക്കുമായ സംകരണങ്ങൾ (മുന്നേ ഏറെടുത്ത) പുറമ്പോക്ക് ഭൂമിയിലായിരിക്കും പണിയുക. അതിനാൽത്തന്നെ

കൂഷിപ്രദേശങ്ങളും ഈ പദ്ധതിക്കാവശ്യമില്ല.

12. ഈ പ്രദേശത്ത് ഒരുപാട് മൃഗങ്ങൾ മേയുന്നുണ്ട്. വൈദ്യുത വേലിയിട്ടാൽ അവയ്ക്കിവിടെ മേയാൻ സാധിക്കില്ല.
ഈവിടെ ഒരു തരത്തിലുള്ള വൈദ്യുത വേലിയും നിർമ്മിക്കുന്നതല്ല.

3 മാറ്റ് ചോദ്യങ്ങൾ

1. കുളങ്ങൾ നിറയ്ക്കുന്ന രണ്ട് വായ്ക്കാലുകൾ/ചോലകൾ/അരുവികൾ ഇവിടെയുണ്ട്. INO കവാടം ഇവയെത്തടഞ്ഞാൽ വെള്ളം കിട്ടില്ല.

INO കവാടം ഈ അരുവികളെത്തടയില്ല. നിർമ്മാണപദ്ധതിയിൽ, ജലപ്രവാഹം തടസ്സപ്പെടാതെ കവാടത്തിലെത്താൻ, ഈ ചോലകളിലെണ്ണിന്റെ മീതെ കൂടി ഒരു പാലം പണിയുമെന്ന് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

2. പൊടി നിയന്ത്രിക്കാൻ തളിക്കുന്ന വെള്ളമെവിടുന്നു വരും? പുറത്തുനിന്നും കൊണ്ടുവന്നാലും TWAD ബോർഡിന് ഈ വെള്ളമെവിടുന്നു കിട്ടും?

ഈ വെള്ളത്തിന്റെ ആവശ്യകത താത്കാലികമാണ്. ഈ നിർമ്മാണത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ മാത്രമേ ആവശ്യമുള്ളു. ഏറ്റവും കുറച്ച് ജലമുപയോഗിക്കുന്നതുവോൺ സ്പ്രിങ്കളുകൾ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. മാത്രമല്ല ഈതൊരു പ്രധാനാവശ്യമല്ല.

3. തുരകനിർമ്മാണവും അനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങളും മനുഷ്യരേയോ, പ്രകൃതിയേയോ ഹാനികരമായി ബാധിക്കില്ല എന്നെങ്ങനെന്ന ഉറപ്പു വരുത്തും?

തുരകനിർമ്മാണം മുലം ഒരു വിധ ദോഷങ്ങളുമുണ്ടാവില്ല. തേനി ജില്ലയിൽത്തന്നെ TNEB, പല കിലോമീറ്ററുകൾ നിള്ളിലുള്ള തുരകങ്ങൾ സുരക്ഷിതമായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. കെട്ടിടങ്ങൾക്കോ മറ്റ് ഘടനകൾക്കോ ദോഷമുണ്ടാവുകയില്ല.

4. മരങ്ങൾ മുറിക്കപ്പെടുമോ?

കവാടത്തിനും ഉപരിതലെ സൗകര്യങ്ങൾക്കുമായി അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെ നും തന്നെ ഒരു മരം പോലുമില്ല. ഇവിടെ മുഖിച്ചട്ടികൾ മാത്രമേയുള്ളൂ. അവിടെയും, നിർമ്മാണാവശ്യങ്ങൾക്കായ് ഒരു ചെറു പ്രദേശമേ തെളിക്കുകയുള്ളൂ. നിർമ്മാണം കഴിയുന്നോൾ, വനം വകുപ്പിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം പലതരം വൃക്ഷങ്ങൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കുന്നതിൽ INO ബാധ്യസ്ഥരാണ്.

5. അകമേയുള്ള ചുട് പുറത്തുവന്ന് കൂഷിയെ ദോഷകരമായ് ബാധിക്കും. ഇതിനേരെയെന്നെന്ന കൈ കാര്യം ചെയ്യും?

തുരകങ്ങളിൽ നിന്നോ, ശുഹൂകളിൽ നിന്നോ യാതൊരു വിധ ചുടും ഉത്തരവിക്കില്ല. അതിനാൽത്തന്നെ, സമീപപ്രദേശങ്ങളിലുള്ള കൂഷിയെ ഇതു ദോഷകരമായ് ബാധിക്കില്ല.

6. ഇതുപോലെയുള്ള മറ്റ് പദ്ധതികൾ കടലിലാണുള്ളത്. കരയിലുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ എവിടെയാണോ?

കടലിൽ ഇതേ പോലെയുള്ള രണ്ട് പദ്ധതികളാണുള്ളത്. ഒന്ന് അസ്റ്ററ്റിക്കയിലും, ഒന്ന് മെഡിററേ നിയൻ കടലിലും. മറ്റൊരു എല്ലാ പദ്ധതികളും കരയിലാണ്. മാത്രമല്ല, ഇവയെല്ലാം ജനവാസമുള്ള പട്ടണങ്ങളിലുമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്, ജപ്പാനിലുള്ള കമിയോക്കെ, ഇറ്റലിയിലെ, ശ്രാൻസാസ്സാ, കാനയയിലെ SNO തുടങ്ങിയവ. ഈവ കൂടാതെ അമേരിക്കയിലും, ചെചന, ദക്ഷിണകോറിയ എന്നിവിടങ്ങളിലും, ഇതേമാതിരിയുള്ള പദ്ധതികൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്/നിർമ്മിക്കപ്പെടാൻ പോകുന്നുമുണ്ട്.

7. ഈ ലാബിൽനിന്നുമുള്ള റേഡിയോ ആക്ടിവിറ്റി, ശിഗുക്കളിൽ ജനന വൈകല്യങ്ങളുണ്ടാക്കുമെന്നു പറയുന്നതു സത്യമാണോ?

അല്ല! INO നിരീക്ഷണാലയം കാരണം ധാതാരുവിധ റേഡിയോ ആക്ടിവിറ്റിയോ, വിഷങ്ങളോ ഉണ്ടാവുകയില്ല.
8. ഒരു ലോകോതര ലാബ് നിർമ്മിച്ചാൽ ലോകത്തിന്റെ മുഴുവൻ കണ്ണുകളും അതിലായിരിക്കും; അതിനാൽ ഇതിന്റെ മീതെ അണ്ണുബോംബിട്ടാൽ എന്തു ചെയ്യും?

INO-യ്ക്ക് നയതന്ത്രപരമായോ, ആയുധ നിർമ്മാണപരമായോ ഒരു പ്രക്ഷൃദ്ധങ്ങളില്ല. ഈ പുർണ്ണമായും അടിസ്ഥാനശാസ്ത്ര ഗവേഷണത്തിനുള്ള ഒരു വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനമാണ്. ഈത്, അണ്ണുബോംബിനെന്നല്ല, മറ്റാരു ബോംബിനും ഇരയാവാനുള്ള സാധ്യത തീരെയില്ല.
9. ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ സുരക്ഷ എങ്ങനെ ഉറപ്പാക്കും?

ബ്ലാസ്റ്റിങ്ങ് സമലതത്തിന്റെ വേദിക്കെട്ടിത്തിരിക്കൽ, അനുഭോജ്യമായ മുന്നിയില്ല് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ, ജോലിക്കാരുടെ സുരക്ഷാപരിശീലനം, നിർമ്മാണപ്രദേശത്തുള്ള എല്ലാവർക്കും വേണ്ട സുരക്ഷാ കവചങ്ങൾ, സുരക്ഷാസംഘത്തിന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങളുണ്ടാക്കിയുള്ള നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾ, നിർമ്മാണ സമലതയ്ക്കുടെ കൂട്ടികളെ അനുവദിക്കാതിരിക്കൽ, എന്നിവയെല്ലാക്കെ നടപ്പിലാക്കുന്നതുവരെ വഴി സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതാണ്.

4 പ്രാദേശികനേട്ടങ്ങൾ

1. ഈ പദ്ധതി കാരണം പ്രാദേശിയരായ ജനങ്ങൾക്കുള്ള നേട്ടങ്ങളേവ?

ജില്ലാ കൂക്കടർ വഴി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഉന്നയിച്ച പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതി നിർദ്ദേശം INO സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രകാരം ഈ പ്രാദേശികനേട്ട വികസനത്തിനായ് ഒരു തുക നിക്ഷീകരിക്കുന്നതായിരിക്കും. മുന്ന് കോടി രൂപ ഇതിനായ് അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ തുക, സമീപഗ്രാമങ്ങളിലുള്ളവർക്ക്, വഴിവിളക്കുകൾ, ജലവിതരണം, ആദിയായവ നൽകുന്നതിനായ് ഉപയോഗിക്കും. കഴിവിനെ ആസ്പദമാക്കി, പരമാവധി പ്രാദേശികത്താഴിലാളികളെ ഉപയോഗിക്കണം എന്ന് നിർമ്മാണക്കാരിൽ എടുത്തു പറയും. മാത്രമല്ല, നിരീക്ഷണാലയത്തിനും, അവിടുതെ ജീവനക്കാർക്കും വേണ്ട നിത്യോപയോഗ സാധനങ്ങൾ കൊടുക്കുവാനും, കെട്ടിങ്ങളുടെയും മറ്റ് സമലഞ്ചുടെയും സുക്ഷിപ്പിനായുമൊക്കെ നിയമിക്കപ്പെട്ടുക വഴി ഒരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് വരുമാന മാർഗ്ഗങ്ങൾ തുറന്നു കിട്ടു. പദ്ധതി മുലം ഏറ്റവുമധികം ശുണ്ണം സമീപപ്രദേശങ്ങളിലെ സ്കൂളുകൾക്കും, കോളേജുകൾക്കുമാണ്. കാരണം, ശാസ്ത്രാദിരൂപചിത്രങ്ങളും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഇവിടെ വന്ന് പ്രോജക്ടുകൾ ചെയ്യുകയും, ഇതിന്റെ ജനസന്ധർക്കെ പരിപാടിയിൽ പങ്കാളികളും കയ്യും ചെയ്യുന്നത്, ഒരുപാട് പ്രയോജനങ്ങൾ ചെയ്യും. നിയമാനുമതി അനുസരിച്ച്, പരിസരത്തെ, സ്കൂളുകളിലെ അടിസ്ഥാനസ്കരൂപങ്ങളും (infrastructure), പഠനവിലഭാരവും ഉയർത്താനായ് എല്ലാവിധ പ്രയത്നങ്ങളും നടത്തുന്നതായിരിക്കും. കൂടാതെ പ്രാദേശികരായ യുവജനങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രാവബോധം ഉയർത്താൻ, ശാസ്ത്രപ്രദർശനങ്ങളും, ശിൽപ്പശാലകളും മറ്റും നടത്തും.

2. INO-യ്ക്ക് ഒരു ജനസന്ധർക്കെ പരിപാടിയുണ്ടോ?

ഉണ്ട്! ജനസന്ധർക്കെ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായ് സമീപപ്രദേശങ്ങളിലെ സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ എന്നിവ കൂടാതെ, ഭാരതത്തിലെ മറ്റ്, ഭൗതികശാസ്ത്ര ഗവേഷണ, പഠന/അഭ്യാപന സംഘങ്ങളുമായും, ശാസ്ത്രാവബോധം വളർത്താനുള്ള ശാസ്ത്രീയ ജനസന്ധർക്കെപരിപാടികൾ നടത്തുന്നതിൽ തത്പരരാണ് INO കൂടായ്. പൊതുജനങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രവബോധവും, ശാസ്ത്രീയ മനോഭാവവും, വളർത്തിയെടുക്കുവാനും, ഭാരതത്തിലെ, താത്പര്യമുള്ള എത്ര വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങളിലെയും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഇവിടെ വന്നു പഠിക്കുവാനുമുതകുന്ന വിവിധ തരം, ചെറിയ, ഹൃസ്യകാല പ്രോജക്ടുകളും, മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളും മുന്നിൽക്കണണ്ടിട്ടുണ്ട്.

ആദ്യാദ്ദണ്ഡളിൽ ഈ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചും ഈത് പരിസ്ഥിതി നാശത്തിനു കാരണമാകില്ലായെന്നും പൊതുജനങ്ങളെ ഉദ്ദേശിപ്പിക്കുന്നതിൽ കൂടായ്കൂടുതുകൂടായും ഉത്സുകരാണ്. അതിനാൽ പ്രാദേശികരുടെ പിന്തുംഖലയും അവബോധവും വളരെ പ്രധാനമാണ്.

3. ജനങ്ങളിലും അവരുടെ ജീവസന്ധാന മാർഗ്ഗത്തിലും എന്ത് മാറ്റമാണ് നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുക?

സമീപപ്രദേശങ്ങളിലെ വിദ്യാഭ്യാസ, ജീവിത നിലവാരങ്ങൾ ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള ചാലക്കശക്തിയായി INO പ്രവർത്തിക്കും. (പ്രാദേശികാവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള സാധനങ്ങളുടെ ശേഖരണം, രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച ചില ശാസ്ത്രജ്ഞരുമായുള്ള സമർക്കം എന്നിവ വഴി.)

5 ന്‍യൂട്ടിനോയെപ്പറ്റി ചിലത്

5.1 എന്താണവ?

ന്‍യൂട്ടിനോകൾ ദ്രവ്യവുമായി അശക്ത ബലം (weak interaction) വഴി പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്ന, ചാർജ്ജില്ലാത്ത, തിരേച്ചുറിയ മാലിക കണങ്ങളാണ്. ഈ ബലത്തിന്റെ ശക്തിയില്ലായ്മ (അശക്തബലം, പേരുസൂചിപ്പിക്കുന്നതു പോലെത്തന്നെ തീരെ ശക്തി കുറഞ്ഞ ബലമാണ്) കാരണം ദ്രവ്യം ന്‍യൂട്ടിനോകൾക്കേ താണ്ട് സുതാര്യമാണ്. സുരൂഎൻ്റെയും മറ്റ് നക്ഷത്രങ്ങളുടെയും കാനിൽ (core) ന്‍യൂക്ലിയാർ ഫ്ലൂഷനും, മറ്റ് ഡീക്കേ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ഫലമായി അനേകകോടി ന്‍യൂട്ടിനോകൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. വളരെ വിരളമായി പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്നതു മുലം, ന്‍യൂട്ടിനോകൾ സുരൂൻ, ഭൂമി ഇവയിലോക്കെ കൂടിയും യാതൊരു തടസ്സവുമില്ലാതെ കടന്നു പോകുന്നതാണ് പ്രകൃതിദത്തമായ മറ്റേകം ന്‍യൂട്ടിനോ ദ്രോണങ്ങൾക്ക് ഉണ്ട്. സുപ്പർനോവകൾ (പൊതുവെന്നതിനുകൂടം നക്ഷത്രങ്ങൾ), ലൈറിക് ന്‍യൂട്ടിനോകൾ (പ്രഹ്രണാത്പത്തിയിൽ നിന്നുള്ളവ), പ്രകൃതിദത്ത ദേഖിയോ ആകടിവിറ്റി, ഭൂമിയുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ നടക്കുന്ന കോസ്മിക് റോ പ്രതിപ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ. ഉദാഹരണത്തിന് നമ്മുടെ സുരൂൻ ഒരു സെക്കന്റിൽ ഏതാണ്ട് ഇരുന്നുറ ലക്ഷം കോടി ലക്ഷം കോടി (ഇത് ദെപ്പിങ്സ് തെററ്റിലും, ശരിക്കുമുള്ള സംഘ്യയാണ്) ന്‍യൂട്ടിനോകൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു സുപ്പർനോവ വിന്റോടനും, സുരൂൻ തന്റെ 10 ബില്ല്യൺ വർഷത്തെ ജീവിതകാലത്തുത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ന്‍യൂട്ടിനോകളുടെ 1000 മട്ടുകൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കും. നമ്മുടെ ശരിരത്തിൽക്കൂടി ഓരോ സെക്കന്റിലും ബില്ല്യൺ കണക്കിന് ന്‍യൂട്ടിനോകൾ കടന്നു പോകുന്നുണ്ട്. എന്നിട്ടും അവയിൽ ഉയർന്ന ഉളർജ്ജമുള്ള വെറും ഒന്നോ രണ്ടോ എണ്ണം മാത്രമേ നമ്മുടെ ആകെയുള്ള ജീവിതകാലത്ത് ശരിരവുമായ് പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുകയുള്ളൂ.

ന്‍യൂട്ടിനോകൾ എന്ന ആശയം ആദ്യമായ് മുന്നോട്ടുവച്ചത് വോൾഫ്ഗാംഗ് പാളി (Wolfgang Pauli) എന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞന്നും ഇത്. പക്ഷേ ന്‍യൂട്ടിനോകളെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യാൻ 26 വർഷങ്ങൾക്കുത്തു. 1956-ാണ് റൈൻസ് എന്നും കോവൻ (Reines and Cowan) എന്നും പേരുള്ള രണ്ട് ശാസ്ത്രജ്ഞർ, ന്‍യൂട്ടിനോ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തെളിവുകൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. ഇത് ഒരു ന്‍യൂക്ലിയാർ റിയാക്ടറിനടുത്ത് ഒരു സിറ്റിലേറ്റർ ഭ്രാവകമടങ്ങിയ കാഡ്യംിയും ക്ലോറേഡീൻ ആളവ് പരിശോധിച്ചു കൊണ്ടായിരുന്നു നടത്തിയത്. ഈ വിപ്പവകരമായ കണ്ടുപിടുത്തത്തിന് റൈൻസ്, 1995-ലെ ഭേദത്തിക്കനോബേൽ പകിട്ടു. ഒന്നിലും, കുറഞ്ഞത് മുന്നു തരത്തിലുള്ള ന്‍യൂട്ടിനോകളും അവയുടെ ആണ്ടി പാർട്ടിക്കിളുകളും പ്രകൃതിയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന എന്നു നമുക്കരിയാം. ന്‍യൂട്ടിനോകളുടെ പിണ്ടം

(mass) തിരേച്ചുറുതാണ്. അതിന്റെ മുല്യമെന്താണെന്നും ഇതുവരെ ആർക്കും നിശ്ചയമില്ല. മാത്രമല്ല വളരെദൂരം (നുറുക്കണക്കിനു കീലോമീറ്ററോ അതിലധികമോ) സഖ്കരിക്കുന്നേയാൽ ഒരു തരത്തിലുള്ള ന്‍യൂട്ടിനോ മറ്റാരു തരത്തിലുള്ള ന്‍യൂട്ടിനോ ആയി രൂപം മാറുന്നു. ഇത് ന്‍യൂട്ടിനോ ഓസ്റ്റിലേഷൻ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു ക്രാണ്ടം മെകാനിക്കൽ പ്രതിഭാസമാണ്. ഈ പ്രതിഭാസം നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടത് കണ്ണികാഭ്രതിക്കത്തിൽ ഒരു വൻ വഴിത്തിരിവാണ്.

5.2 എന്തിന് അവയെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യണ?

സമീപകാലത്തെ പരീക്ഷണ-നിരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും നേരത്തെ കരുതിയിരുന്നതു പോലെ ന്‍യൂട്ടിനോ മാസ്റ്റ് പുജ്യമല്ല എന്ന് തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ന്‍യൂട്ടിനോയെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യാനുള്ള ബുദ്ധിമുട്ട് കാരണം ഓരോ വ്യക്തിഗത ന്‍യൂട്ടിനോയുടെയും മാസ്റ്റ് എത്രയാണെന്നാർക്കും നിശ്ചയമില്ല. പുജ്യം മാസ്റ്റുള്ള പ്രകാശക്കണങ്ങൾ (ഫോട്ടോണുകൾ) കഴിഞ്ഞാൽ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഏറ്റവും സുലഭമായ കണങ്ങൾ ന്‍യൂട്ടിനോകളാണ്. അതിനാൽത്തന്നെ, അവയ്ക്ക്, തിരേച്ചുറിയ മാസ്റ്റുണ്ടാകുന്നതു പോലും തങ്ങളുടെ

ഗുരുത്വാകർഷണ പ്രഭാവം വഴി (മാസ്യോളിനിനാൽ ഗുരുത്വാകർഷണം അത് തീരെചുറുതാണെങ്കിൽക്കൂടി ഉണ്ടാകും; അങ്ങനെ, അനേക കോടി കണങ്ങളുടെ ഗുരുത്വാകർഷണ പ്രഭാവം ഒന്നു ചേർന്ന് വലിയ ഒരു പ്രഭാവമായ് മാറാം) പ്രപബ്ലേമാറ്റിൽ സാരമായ പക്ഷ് വഹിക്കാൻ ഇവരെ സഹായിക്കും.

അടുത്തകാലത്ത് പ്രപബ്ലേ പരിണാമത്തെപ്പറ്റി തെളിവുകൾ തരുന്ന പല ജോതിശാസ്ത്ര നിരീക്ഷണങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽത്തനെ ന്യൂട്ടിനോയുടെ മാസ്യം അവയുടെ മറ്റ് സ്പാവങ്ങളും നേരിട്ട് പറിക്കുക വഴി ഈ ജോതിശാസ്ത്ര നിരീക്ഷണങ്ങളെ ശരി വയ്ക്കുന്ന പല വിവരങ്ങളും നമുക്ക് ശേഖരിക്കാനാകും. ഒരു തരത്തിൽപ്പൂർണ്ണമായ പ്രപബ്ലേമാറ്റത്തിൽ പ്രധാനമായും ന്യൂട്ടിനോകളുടെ പകൽ ഉണ്ട്. ഇതു കൃടാതെ ന കഷ്ടങ്ങളിലെ ഉംർജ്ജജാത്പാദനത്തെപ്പറ്റിയും ന്യൂട്ടിനോകൾക്കുത്തരം തരാനാകും. ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ പകൽ കുറച്ചുതരംങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും, മുഴുവൻ ഉത്തരങ്ങളും ഭാവി പരിക്ഷണ-നിരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നു മാത്രമെ ലഭിക്കുകയുള്ളൂ.

ന്യൂട്ടിനോകളുപയോഗിച്ച്, നമുക്ക് ഭൂമിയുടെ, കാസ് മുതലിങ്ങാട്ടുള്ള അന്തർഭാഗത്തെക്കുറിച്ച് പറിക്കാൻ പറ്റും. ഇതിന് ന്യൂട്ടിനോ ടോമോഗ്രഫി എന്നാണ് പറയുന്നത്. ഇത്, ന്യൂട്ടിനോകൾ ഭൂമിക്കുള്ള ലുഡ് കടന്നു പോകാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള ഏക കണങ്ങളായതിനാലാണ് സാധ്യമാകുന്നത്.

5.3 ന്യൂട്ടിനോ നിരീക്ഷണാലയങ്ങൾ എന്തു കൊണ്ട് ഭൂമിക്കടിയിലായിരിക്കണം?

നേരത്തെ പ്രതിപാദിച്ചതു പോലെ ദ്രവ്യവുമായ് അശക്ത ബലം വഴി മാത്രം പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്നതിനാൽ, ഒരു പരിക്ഷണശാലയിൽ, ന്യൂട്ടിനോകളെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യുക വളരെ പ്രധാനമേരിയ ഒരു കാര്യാംശം. ഭൂമോപരിതലത്തിൽ ഒരു ഡിറ്റക്ടർ വച്ചാലും ന്യൂട്ടിനോകൾ അതിലും കടന്നു പോകും. എന്നാൽ, ഉപരിതലത്തിൽ ന്യൂട്ടിനോകളെക്കുടാതെ കോസ്മിക് റേകൾ, പ്രകൃതിദത്ത റേഡിയോ ആക്ടിവിറ്റി എന്നിവയുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം ഡിറ്റക്ടിൽക്കൂടിക്കൊടുന്നു പോവുകയും സിഗ്നലുകൾ തരുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ ഡിറ്റക്ടിൽക്കാണപ്പെട്ടത് ന്യൂട്ടിനോയാണോ അതോ മറ്റൊന്തെങ്കിലുമാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. ഡിറ്റക്ടിൽ നമുക്കുപയോഗിക്കാതെ ഈ അനാവശ്യ കണികകളിൽ നിന്നുള്ള അനാവശ്യ പശ്ചാത്തല സിഗ്നലുകൾ (background) ഒഴിവാക്കുന്നതിനാണ് ന്യൂട്ടിനോ നിരീക്ഷണശാലകൾ ഭൂമിക്കടിയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നത്. ഡിറ്റക്ടിനു മേലെയുള്ള ഭൂമി ഒരു അരിപ്പ് പോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇത് ന്യൂട്ടിനോകൾക്ക് സുതാരൂപം, മറ്റ് കണങ്ങൾക്കാരുവുമാണ്. അങ്ങനെ ഭൂമിക്കടിയിൽ എത്ര ആഴത്തിൽ ഡിറ്റക്ടർ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു എന്നതിനുസരിച്ച് പശ്ചാത്തല കണങ്ങൾ തെയ്യപ്പെടുന്നു.

ന്യൂട്ടിനോകളെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യാനായി ഭൂമിക്കടിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട, ലോകത്തിലെ ആദ്യ ലാബുകളിലോന്നാണ്, ഭൂമിക്കടിയിൽ ഏകദേശം 2000 മീറ്ററിലധികം ആഴത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന, ഇന്ത്യയിലുള്ള, കോളാർ സ്പർണ്ണവനി.

(Kolar Gold Field (KGF)) അന്തരീക്ഷ ന്യൂട്ടിനോകളെ ആദ്യമായ് ഡിറ്റക്ട് ചെയ്തതിവിഠയാണ്. 1965-ഈൽ, വനി അടയ്ക്കപ്പെട്ടതോടെ ഈ ലാബിൾസ് പ്രവർത്തനവും നിർത്തി. ലോകത്തുള്ള എല്ലാ ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയങ്ങളും ഒരു കിലോമീറ്ററോ അതിലധികമോ ആഴത്തിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. രണ്ട് തരം ഭൂഗർഭ ലാബുകളാണുള്ളത് : ഒന്ന് ഒരു വനിക്കുള്ളിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളവ, രണ്ട് ഒരു റോഡ് തുരകത്തിനുള്ളിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളവ. ലോകത്തിപ്പോൾ നാല് പ്രധാന ന്യൂട്ടിനോ നിരീക്ഷണാലയങ്ങളുണ്ട് : കാനയയിലെ സഡ്ബാറിയിൽ, ജപ്പാനിലെ കമിയേക്കയിൽ, ഇറ്റലിയിലെ ഗ്രാൻസാണ്ടോ പർവതത്തിൽ, യുഎസ്സിലെ സൗഡാൻ വനിയിൽ എന്നീയിടങ്ങളിലാണിവ. കോളാർ വനികളിലെ ന്യൂട്ടിനോ പഠനങ്ങളുംപോലെ നല്ല നല്ല ന്യൂട്ടിനോ പഠനങ്ങൾക്കായ് INO ഉൾപ്പെടെ മറ്റേകം ന്യൂട്ടിനോ പരിക്ഷണങ്ങളും നടത്താൻ ലോകമെമ്പാടുമുള്ള ശാസ്ത്രലോകം തയ്യാറെടുത്തു വരുന്നു.

5.4 ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണാലയങ്ങൾ സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ.

1. എല്ലാ ദിശകളിലും¹ 1000 മീറ്ററിലധികം ഭൂമി മുകളിലുണ്ടാവണം. അനാവശ്യമായ പശ്ചാത്തല

¹[സൂഫ് ഒരു പീംഭൂമിക്കു താഴെയല്ലെങ്കിൽ നേരു ലാബുമായ് 1200 മീറ്ററിലധികം ഭൂമി മുകളിലുണ്ടാകണം എന്നാണിതുകൊണ്ടുദേശിക്കുന്നത്.]

കോസ്മിക് രേക്കളെ തടയാനാണിത്. ഏതൊരു സൈറ്റും ഈ ഭൗതികശാസ്ത്ര മാനദണ്ഡമനുസരിച്ചു നിക്ഷേപിക്കാണ്.

2. അപകട സാധ്യതാ ഘടകങ്ങൾ (risk factors): സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡമനുസരിച്ചു പാറയുടെ സ്ഥിരത പ്രധാനപ്പെട്ടൊരു ഘടകമാണ്. ഈ ലാബ്, ഇത്തുമാഴത്തിൽ നിർമ്മിക്കാൻ പോകുന്ന, ഭാരതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭൂഗർഭ ലാബായിൽക്കും. അതിനാൽത്തനെ, ഭൂമിശാസ്ത്രസാങ്കേതികമായ അറിവുകൾ (geotechnical information) മുന്നേയുണ്ടാകുന്നാൽ അപകടസാധ്യത അളക്കുന്നതിൽ പ്രധാനമാണ്. ഡിറീക്ടർ ലോഡ് ഫാക്ടർ രേക്കകാരും ചെയ്യുന്നതിന്, പാറയുടെ സ്ഥിരത, സാന്ദ്രത, ഒരുക്കം (stability,density,compactness) എന്നിവ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്.
3. ഭൂകമ്പ സ്ഥിരത (seismic stability) ഇത്തരമൊരു നിർക്കശാഖാലയത്തിൽനിന്നും, അനുബന്ധ ഉപരിതല സൗകര്യങ്ങളുടെയും നിർമ്മാണത്തിനും, സ്ഥിരതയ്ക്കും, പ്രവർത്തന കാലയളവിനും (50 മുതൽ 100 വർഷം വരെ) പ്രധാനമാണ്.
4. ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ അറിവുകൾ : പശ്ചാത്തലം (background) കണക്കാക്കുന്നതിനായ്, പ്രദേശത്തിൽ പൂർണ്ണ തീമാന ടോപോ ഭൂപടം (3D topo map) ലഭ്യമായിരിക്കണം. പ്രതിവർഷം 75 മുതൽ 100 സെന്റീമീറ്റർ മാത്രം മഴ ലഭിക്കുന്ന ആർല്ലൂടെ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതിനും ഡിറീക്ടർ ഹ്യൂമിഡിറ്റി സെൻസറീറ്റ് (humidity sensitive) ആയതുകൊണ്ടാണ്. ലാബിൽനിന്ന് താപനിയന്ത്രണത്തിനു വേണ്ടുന്ന വെള്ളം കൂടാതെ, 1 ടെസ്റ്റ് ലഭ്യമായി കാന്തങ്ങളെല്ലാം കാന്തങ്ങളെല്ലാം പ്രയോഗിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ വെള്ളം എല്ലായ്പ്പോഴും ലഭ്യമായിരിക്കണം.
5. പാരിസ്ഥിതിക പ്രത്യാഘാതം : അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുന്നേണ്ടി, പാദതി പ്രദേശം ശാംഗു ലോലമായ ജൈവ-പാരിസ്ഥിതിക പ്രദേശത്തോ അതിനികിലോ ആവും സ്ഥിരിച്ചെയ്യുക എന്നു കാണാം. പ്രത്യാഘാതം നിർമ്മാണഘട്ടത്തിലേ പ്രധാനമായും ഉണ്ടവുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ, ഈ പ്രത്യാഘാതത്തിൽ ആളവു കുറയ്ക്കാനും, അതിനെ നിയന്ത്രിച്ചു നിർത്താനും സാധിക്കും. പ്രവർത്തന സമയത്ത് പ്രത്യാഘാതങ്ങളാവാനുള്ള സ്ഥാനത്തിൽ വളരെക്കുറവാണ്.
6. എത്തിച്ചേരൽ : നല്ല വ്യാവസായിക അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട നഗരങ്ങളിലേയുള്ള വളരെപ്പെട്ടനു പോകാനും വരാനും കഴിയണം.
7. നൃട്ടിനോ ബീം : ഭാവിയിൽ വന്നേക്കവേണ്ട വിവിധ നൃട്ടിനോ ഫാക്ടറികളിലേക്കുള്ള ദുരവും, ഭൗതികശാസ്ത്രപരമായി, ഉണ്ടായെങ്കാവുന്ന ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക ആനുകൂല്യം.
8. സഹായത്തിൽ ദീർഘകാല ലഭ്യത.

6 ഐ.എൻ.ഓയ്ക്കുള്ള വീക്ഷണവും വെല്ലുവിളിയും

ഇന്ത്യയിലെ മറ്റാരു മലിക്കശാസ്ത്ര പാദതിയും ശമിക്കാത്തത്ര വലിയ തരത്തിലാണ് INO വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. നൃട്ടിനോ കൊള്ളാബരേഷൻ ശുപ്പ്, എന്ന കുട്ടായ്മയ്ക്കു ജനം നൽകിയ, ഭാരതത്തിലെ, 7 സ്ഥാപനങ്ങൾ ഒപ്പു വച്ച ആദ്യ ധാരണാക്കരാർ (MoU) അതുപോലെത്തെ ആദ്യത്തെക്കരാറാണ്. ഈ ഭാരത ശാസ്ത്ര സമൂഹത്തിൽനിന്നും ഉത്സാഹത്തിൽനിന്നും സഹകരണമനോഭാവം തെളിവാണ്.

പ്രവർത്തനത്തിൽ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ, 50000 ടൺ ഭാരമുള്ള ഒരു മാശൈറ്റേസ്യ് (കാനവത്കരിച്ച) ഇരുന്ന് കണ്ണാരിമീറ്റർ ഡിറീക്ടർ, ഭൂമിയുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ, കോസ്മിക് രേ പ്രവർത്തനം വഴിയുള്ളാണെന്നു കണ്ണാരിക്കപ്പെട്ടുന്ന അന്തരീക്ഷ നൃട്ടിനോക്കളെപ്പറ്റി പരികാൻ ഉപയോഗിക്കും. ഈ നൃട്ടിനോ ഒസ്റ്റിലേഷണം പരാമീറ്ററുകൾ കൂട്ടുമായ് അളക്കുന്നതിനാണ്. ഇനിയൊരു ലക്ഷ്യം നൃട്ടിനോ മാശൈകൾ എത്ത് ക്രമത്തിലാണെങ്കിൽ വച്ചിരിക്കുന്നത് (ordering) എന്നതിനെപ്പറ്റി പരിക്കുക എന്നതാണ്. ഈപോഴത്തെ അറിവുപയോഗിച്ച് നൃട്ടിനോ മാശൈകൾ എത്ത് ക്രമത്തിലാണെങ്കിൽ വച്ചിരിക്കുന്നത് എന്ന റിയില്ല. ഈ നൃട്ടിനോ ഭൗതികത്തിലെ വളരെ മാനദണ്ഡമായ ഒരു തുറന്ന സമസ്യയാണ്. INO-യ്ക്കും ഒരു പക്ഷം NOvA-യ്ക്കുമല്ലാതെ (നോവ), ലോകത്ത് ഇപ്പോഴുള്ളതോ, ഇനി വരാനിരിക്കുന്നതോ

ആയ മറ്റാരു ഡിറ്റക്ടർമാരും , അടുത്ത 10 വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരം നൽകാനാവില്ല. പോസിറ്റീവിയും നെഗറ്റീവിയും മുച്ചവോണുകളെ വേർത്തിരിച്ചറിയാനുള്ള കഴിവുള്ളതു കൊണ്ട് INO-യ്ക്ക് ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരമെകാനാവും.

ഈ ഡിറ്റക്ടർ, ജപ്പാനിലെയോ, യുറോപ്പിലെയോ, ഒരു ന്യൂട്ടിനോ ഫാക്ടറിയിൽ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ന്യൂട്ടിനോ ബീമിനെ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യാനുള്ള വിദ്യര ഡിറ്റക്ടറായ് ഒരു ദിർഘദാര (6000 കി.മീ മുതൽ 11500 കി.മീ വരെ) പരിക്ഷണത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാനാകും. ഈ ന്യൂട്ടിനോകൾ വിദ്യരഭാവിയിൽ (10-15 വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം), മേൽപ്പറിഞ്ഞ ഏതെങ്കിലും സമലതയുള്ള ഒരു ആക്സിലറേറ്റർ സൗകര്യത്തിൽ ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നവയാകും. ഈ ന്യൂട്ടിനോകളെ, ഭൂമിയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലായ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന അനുയോജ്യ ഡിറ്റക്ടറുകളിലേക്കയെയ്ക്കുകയും, അവയെപ്പറ്റി പറിക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

[ആക്സിലറേറ്റർ സൗകര്യത്തിൽ മനുഷ്യനിർമ്മിതമാണെങ്കിലും, ഭൂമിക്കുള്ളിലൂടെ ബീമായ്ക്കടന്നു പോയി വിദ്യര ഡിറ്റക്ടറിൽ ഡിറ്റക്ട് ചെയ്യപ്പെടുമെങ്കിലും, അവ ന്യൂട്ടിനോകളാണെന്നും, അവ അപേക്ഷാ ശും അശക്ത ബലം വഴി മാത്രമേ പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുകയുള്ളൂ എന്നും, അതിനാൽത്തന്നെ അവ മനുഷ്യനോ, മറ്റ് ജീവജാലങ്ങൾക്കോ, എന്തിന് ഭൂമിക്കു പോലും ഹാനികരമല്ല എന്നത് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതും എപ്പോഴും ഓർത്തിരിക്കേണ്ടതുമായ ഒരു വസ്തുതയാണ്. ഒരു മനുഷ്യനെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെയധികം സാന്ദര്ഥയുള്ള ഭൂമിയിൽക്കൂടി ന്യൂട്ടിനോകൾ കടന്നു പോകുന്നുവെന്നും, എന്നിട്ടും ഭൂമിക്കു ഒരു ദോഷവും സംഭവിക്കുന്നില്ല എന്നുമുള്ളൂ വസ്തുത തന്നെ, ന്യൂട്ടിനോകളുടെ ശ്രേണസ്സുതായാലും അവയ്ക്ക് ദോഷമായി ഒരിക്കലും പ്രതിപ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കില്ല എന്നതിനു തെളിവാണ്. (ന്യൂട്ടിനോകൾ ഒരുപാട് കിലോമീറ്ററുകളും പ്രകാശവർഷങ്ങളും താണ്ടാൻ കെൽപ്പുള്ളിവരാണെന്നതു തന്നെ അവയെ വളരെ കൗതുകകരമായ കണങ്ങളാക്കുന്നു.) അതിനാൽത്തന്നെ ഒരു ന്യൂട്ടിനോ പരിക്ഷണവും ആയുധ വികസനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ളതല്ല, മറിച്ച്, പ്രകൃതിയുടെ കൗതുകങ്ങളിലേക്ക് തുറക്കുന്ന ജാലകങ്ങൾ മാത്രമാണ്.] INO പ്രവർത്തനത്തിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ടമായാണ് ബീം പരിക്ഷണങ്ങളെക്കണക്കാക്കുന്നത്. പക്ഷെ ന്യൂട്ടിനോ ഫാക്ടറികൾ ഇതു വരെ ഒരിട്ടും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ ഇത് ഒരു വിദ്യര ലക്ഷ്യമാണ്. എങ്കിലും, ഇത് പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സമ്യൂഹമായ ശാസ്ത്രജ്ഞാനം കൂടാതെ, ഈ ഘട്ടത്തിലെ പ്രവർത്തനത്തിന് എറ്റവും പ്രധാനമായ ചാർജ്ജ് തിരിച്ചറിയൽ INO-യ്ക്ക് നന്നായ് ചെയ്യാൻ പറ്റുമെന്ന തും, ഇതിനുള്ള പ്രചോദനമാണ്. രാജ്യത്തെ വളർന്നു വരുന്ന കണ്ണികാ/ഉന്നതോർജ്ജ ഭൗതികത്തിൽ ഒരുപാട് സ്വാധീനം ചെലുത്താൻ സാധിക്കും. INO-യിൽ പരിസിലിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ആളുകൾ, ഇവിടെ മാത്രമല്ല, ലോകത്തുള്ള മറ്റ് കണ്ണികാഭാരതീക പഥതികളിലും തങ്ങളുടെ വൈദശ്യപ്പെടുത്തുന്ന സംഭാവന ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തിയുള്ളവരായിരിക്കും. ദിർഘ കാലയളവിൽ INO, ഭൗതികശാസ്ത്രം, ഭൂമിശാസ്ത്രം, ജീവശാസ്ത്രം, മറ്റ് അനുബന്ധ എൻജീനീയർമ്മേഖലകൾ എന്നിവ പഠിക്കാനുള്ള ഒരു ലോകോത്തര ഭൂഗർഭ നിരീക്ഷണശാലയായ് വളരുമെന്ന് കരുതുന്നു. INO ഒരു ലോലമായ ജൈവ-പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിലായിരിക്കും സ്ഥിതി ചെയ്യുക എന്നതിനേപ്പറ്റി, ഇതിലേ ഒരോ അംഗവും ശരിക്കും ബോധവാൻ/ബോധവതി ആണ്. പ്രവർത്തന ഘട്ടത്തിൽ, ഈ ലാബ് പഠിസ്ഥിതികൾ, എത്രക്കിലും വിധത്തിലുള്ള ദോഷം, ശല്യം ഉണ്ടാക്കുമെന്നു കരുതുന്നില്ല. നിർമ്മാണ ഘട്ടത്തിലുണ്ടാകുന്ന ശല്യം കുറയ്ക്കാൻ എല്ലാ വിധ ശ്രമങ്ങളും നടത്തും.

ലോകോത്തര ഗവേഷണത്തിനായ് ഒരു പുതിയ ഗവേഷണശാല നിർമ്മിക്കുന്നതിലേക്ക്, INO, ശാസ്ത്രപരമായും, എൻജീനീയർമാരുമാരുമുണ്ടും ക്ഷണിക്കുന്നു. ഈ നിരീക്ഷണശാല സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള വെല്ലുവിളികൾ നേരിടാൻ തങ്ങളുടെ കുടുംബചേരുവാനും, വ്യത്യസ്തമായ നേതൃത്വിലും ചെയ്യുവാനുമുള്ള നല്ല അവസ്ഥാനിൽ!

ബന്ധപ്പെടാനുള്ള വിവരങ്ങൾ : കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾക്കായ് www.ino.tifr.res.in എന്ന വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ താഴെക്കാണിച്ചിരിക്കുന്ന മേൽ വിലാസത്തിൽ ബന്ധപ്പെടുക :

ചൗഹണ്ണർ എൻ.കെ.മോണഡ് (വക്താവ്),
റാഡാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്�ൂട്ട് ഓഫ് പ്ലാസ്മാറ്റീസ് റിസേർച്ച് (TIFR),
ഹോമി ഭാബ റോഡ്,
മുംബൈ-400 005
URL: www.ino.tifr.res.in